

Ruimtelijke onderbouwing

Zonnetuin Recreatiepark De Oude Venen,
Geesteren

Gemeente Tubbergen

Ruimtelijke onderbouwing

Inhoudsopgave

Ruimtelijke onderbouwing	3
Hoofdstuk 1 Inleiding	6
1.1 Aanleiding	6
1.2 Besluitgebied	6
1.3 Vigerende planologische situatie	7
1.4 Leeswijzer	8
Hoofdstuk 2 Bestaande en toekomstige situatie	9
2.1 Bestaande situatie	9
2.2 Toekomstige situatie	11
Hoofdstuk 3 Uitvoerbaarheid	15
3.1 Toetsing aan beleidskader	15
3.2 Omgevingsaspecten	30
Hoofdstuk 4 Conclusie	41

Hoofdstuk 1   Inleiding

1.1   Aanleiding

Het voornemen bestaat om camping Het Berkenven te herontwikkelen tot recreatiepark De Oude Venen. Voor de energievoorziening van de beoogde 180 recreatiewoningen bestaat de wens om een zonnetuin aan te leggen. Er is onvoldoende capaciteit op het bestaande net, waardoor het park afhankelijk is van eigen energieopwekking. Het voornemen is om eigen duurzame energie op te wekken door middel van een zonnetuin. Naast de zonnetuin is ruimte waar dagrecreatie wordt gerealiseerd. Tevens worden twee containers geplaatst ten behoeve van accu's voor energieopslag en een daarbij behorend transformatorstation (hierna te noemen 'de containers'). Het voornemen bestaat om de functies tijdelijk te gebruiken (maximaal 25 jaar). De gewenste locatie van de zonnetuin, dagrecreatie en containers zijn op basis van het geldende bestemmingsplan 'Tubbergen Buitengebied 2016' (en bestemmingsplan 'Tubbergen Buitengebied 2016 Veegplan') bestemd als 'Agrarisch – 1' en 'Groen'. Op basis van deze bestemmingen is de beoogde ontwikkeling niet toegestaan.

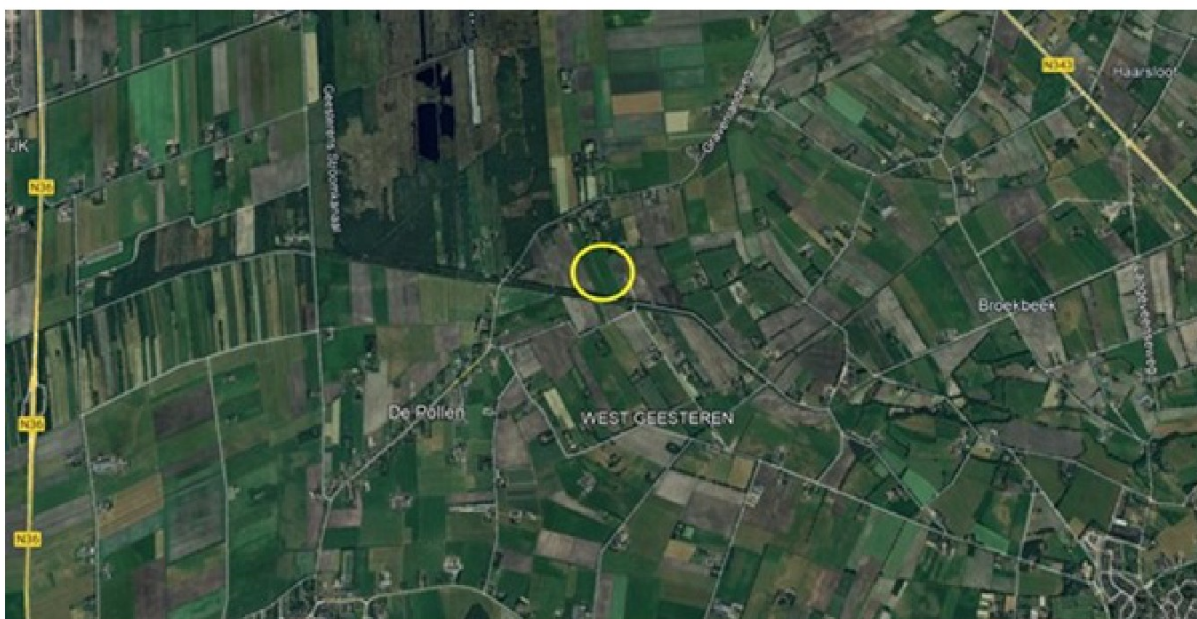
Omdat het overgangsrecht van de Omgevingswet van toepassing is op dit project wordt er getoetst aan de hand van de Wabo. De Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) biedt de mogelijkheid voor het bevoegd gezag om, ondanks de strijdigheid met het bestemmingsplan, een omgevingsvergunning te verlenen voor de ontwikkeling. Hierbij wordt als voorwaarde gesteld dat de betreffende activiteit niet in strijd is met een goede ruimtelijke ordening en dat de motivering van het besluit een goede ruimtelijke onderbouwing bevat. Voorliggende ruimtelijke onderbouwing toont aan dat het initiatief hieraan voldoet.

1.2   Besluitgebied

Het besluitgebied is gelegen in het noordwesten van de gemeente Tubbergen nabij het dorp De Pollen en op circa 4 km ten noordwesten van de kern Geesteren. Het besluitgebied ligt ten zuiden van en aangrenzend aan (de te herontwikkelen) camping Het Berkenven. Deze camping is gelegen aan de Oude Hoevenweg. Het besluitgebied ligt op circa 160 meter ten zuidoosten van het Natura 2000-gebied Engbertsdijksvenen.

Het besluitgebied grenst aan agrarische gronden en in de omgeving zijn enkele woningen gelegen. Aan de zuidzijde van besluitgebied ligt het Geesters stroomkanaal. De locatie heeft een oppervlakte van circa 2,4 ha.

Op de navolgende afbeeldingen zijn de globale ligging en begrenzing van het besluitgebied weergegeven. Voor de exacte begrenzing van het besluitgebied wordt verwezen naar Bijlage 1.

Globale ligging besluitgebied

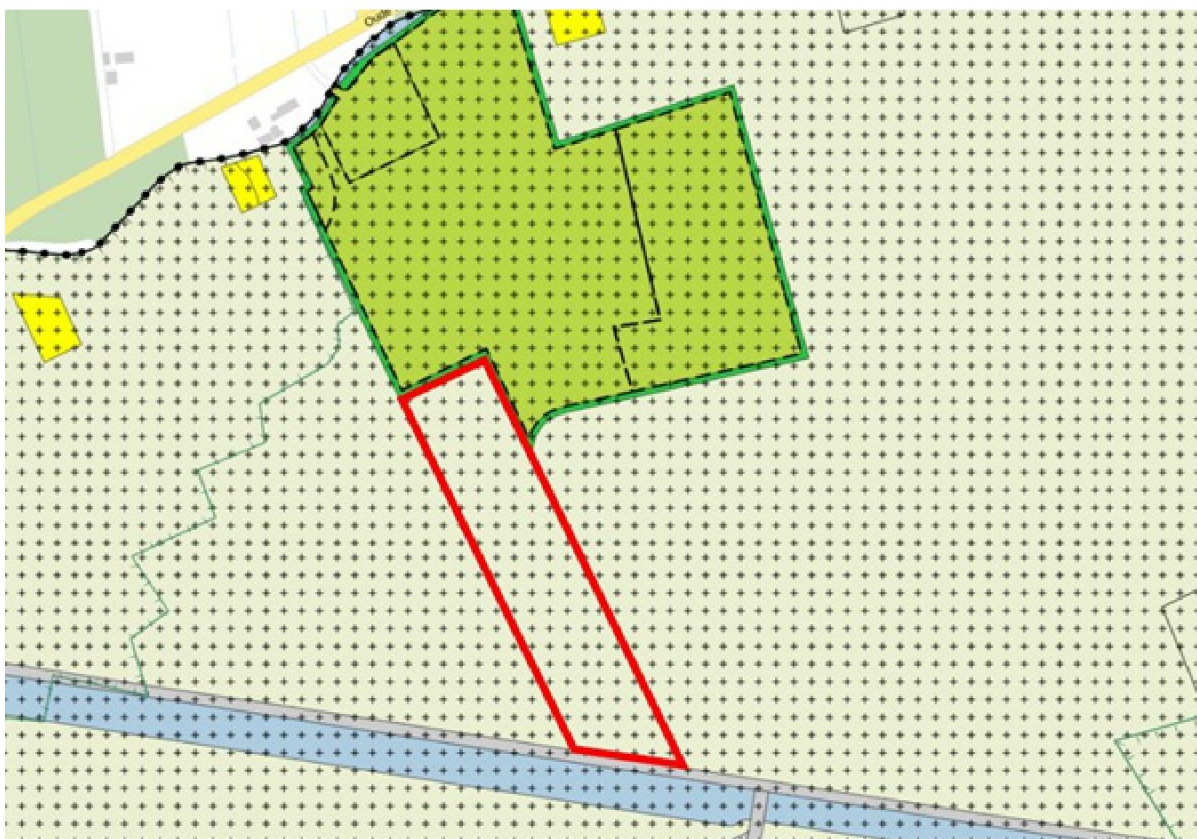

Globale begrenzing besluitgebied

1.3 Vigerende planologische situatie

Voor het besluitgebied geldt het bestemmingsplan 'Tubbergen Buitengebied 2016', vastgesteld op 23 mei 2016, en 'Tubbergen Buitengebied 2016 Veegplan', vastgesteld op 15 december 2020. Op de navolgende afbeelding is een uitsnede van de verbeelding van het bestemmingsplan 'Tubbergen Buitengebied 2016' weergegeven. Het besluitgebied is aangeduid met een rode belijning.

Uitsnede geldend bestemmingsplan 'Tubbergen Buitengebied 2016'

Op grond van het vigerende bestemmingsplan geldt ter plaatse van het besluitgebied de bestemming 'Agrarisch - 1'. De gronden zijn hoofdzakelijk bestemd voor agrarisch gebruik. Een klein deel van het besluitgebied is bestemd als 'Groen'. Deze gronden zijn bestemd voor afschermende beplanting en bebossing. Daarnaast geldt voor het besluitgebied de bestemming 'Waarde - Archeologie 4' en gebiedsaanduiding 'Overige zone - vestigingsgebied voor boom- en sierteelt'. Deze gronden zijn bestemd voor het behoud en de bescherming van te verwachten archeologische waarden in de bodem. Voor het oprichten van een bouwwerk groter dan respectievelijk 5.000 m² dient een archeologisch onderzoek te worden uitgevoerd.

De ontwikkeling voorziet in de realisatie van een zonnetuin, dagrecreatie en containers ten behoeve van accu's voor energieopslag en een daarbij behorend transformatorstation. De zonnetuin is op basis van de regels uit de bestemmingen 'Agrarisch -1' en 'Groen' niet toegestaan. Om de ontwikkeling alsnog mogelijk te maken moet door het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Tubbergen op basis van artikel 2.1, lid 1 onder c in combinatie met artikel 2.12, lid 1 sub a onder 3 van de Wabo, een omgevingsvergunning worden verleend.

1.4 Leeswijzer

Na dit inleidende hoofdstuk wordt in Hoofdstuk 2 ingegaan op de bestaande en toekomstige situatie. Hoofdstuk 3 gaat in op de uitvoerbaarheid van het initiatief. Bij de uitvoerbaarheid wordt ingegaan op toetsing aan het beleidskader (Rijksbeleid, Provinciaal beleid en gemeentelijk beleid), omgevingsaspecten, economische aspecten en participatie.

Hoofdstuk 4 bevat in het kort alle bevindingen en vat het document samen van het betreffende initiatief. De essentie wordt in het kort besproken en het plan wordt toegelicht.

In de Bijlagen bij de ruimtelijke onderbouwing zijn diverse bijlagen bij de ruimtelijke onderbouwing opgenomen.

Hoofdstuk 2   Bestaande en toekomstige situatie

2.1   Bestaande situatie

Het besluitgebied is in de huidige situatie in gebruik ten behoeve van agrarische activiteiten. Het landschap rond het besluitgebied kenmerkt zich door andere agrarische gronden, stukjes groen en kleinschalige verkaveling. Direct ten noorden van het besluitgebied is de te herontwikkelen camping Het Berkenven aanwezig. De navolgende afbeeldingen geven een impressie van de huidige situatie in het besluitgebied.

Luchtfoto huidige situatie besluitgebied

Huidige situatie agrarische gronden (gezien vanuit het noorden)

2.2 Toekomstige situatie

De initiatiefnemers zijn voornemens om aan de zuidzijde van het recreatiepark een zonnetuin te realiseren. De zonnetuin dient als primaire stroomvoorziening van het recreatiepark. De zonnetuin bestaat uit frames met zonnepanelen (oppervlakte maximaal 1,17 ha) die landschappelijk worden ingepast. Het landschappelijk inpassingsplan is als Bijlage 2 bijgevoegd. Aan weerszijde van de zonnetuin worden houtsingels langs de kavelgrens aangeplant, waardoor de zonnepanelen aan het zicht worden onttrokken. Tussen de panelen is ruimte voor wilde bloemenmengsel met een extensief maaibeleid. Dit heeft een positief effect op de biodiversiteit. Ten zuiden van de zonnepanelen wordt een dagrecreatieterrein aangelegd (oppervlakte circa 0,7 ha). Dit dagrecreatieterrein behoort tot het vakantiepark en is niet bedoeld voor derden. Het dagrecreatieterrein kan worden gebruikt voor spelen, picknicken en een moes- en/of pluktuin.

De navolgende afbeelding betreft een uitsnede van het inrichtingsplan voor de zonnetuin. Het volledige inrichtingsplan is opgenomen als Bijlage 3.

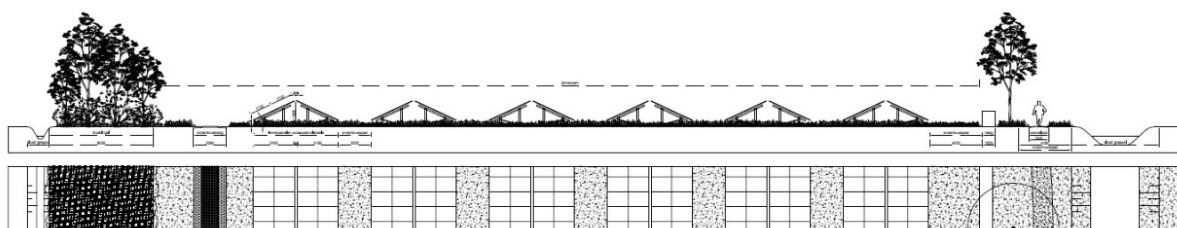
Toekomstige locatie zonnetuin

Ter visualisatie is navolgende afbeelding toegevoegd als referentiebeeld voor het toekomstige zonnetuin.

Referentiebeeld zonnetuin met ecologisch bloemenmengsel en maaibeheer

Doorsnede zonnetuin

De zonnepanelen worden op palen geplaatst. De zonnepanelen hebben een hoogte van maximaal 2 m boven maaiveld. De zonnepanelen worden onder een hoek geplaatst voor een efficiënte opwekking. De hoek is echter zo laag mogelijk gehouden vanuit landschappelijk oogpunt. Aan de noordwestzijde zijn twee 20-voet containers (afmeting 6,06 m x 2,44 m en 2,59 m hoog) beoogd ten behoeve van de accu's voor energie opslag. Nabij de containers komt het transformatorstation te staan. De genoemde bouwwerken worden met een groene afscherming het terrein geplaatst. Vanaf de Zielakkersweg zullen de containers nauwelijks waarneembaar zijn. Op navolgende afbeelding is een impressie van de toekomstige situatie van de containers met groene afscherming weergegeven.

Impressie toekomstige situatie ter plaatse van de containers

De zonnetuin wordt gerealiseerd ten behoeve van duurzame energieopwekking van het recreatiepark. Er is geen sprake van bedrijfsmatige exploitatie, maar alleen opwekking ten behoeve van de eigen energievoorziening. Deze eigen energievoorziening is ook noodzakelijk omdat er geen capaciteit is om het recreatiepark aan te sluiten op het energienet. Terugleveren aan het energienet is niet mogelijk en dit wordt ook door netbeheerder Enexis onderschreven. Er komen geen zonnepanelen op de recreatiewoningen. Het oppervlak aan daken is niet groot genoeg om te voorzien in de gehele energievoorziening van het park. Deze zou slechts kunnen voorzien in een fractie van het vermogen dat nodig is. De zonnetuin is daarom sowieso nodig. Als de panelen op de daken van de recreatiewoningen zou worden geplaatst, dan kan de oppervlakte van de zonnetuin kleiner worden. Deze minimalisering is echter zo gering dat dit niet opweegt tegen het toepassen van een groen dak op de recreatiewoningen. Wanneer zonnepanelen zouden worden toegepast op de daken, dan zou er geen groen dak meer kunnen worden toegepast. Om die reden is er gekozen om voorkeur te geven aan de ruimtelijke kwaliteit van de recreatiewoningen (groene en duurzame uitstraling), in plaats van het toepassen van zonnepanelen op de daken.

Hoofdstuk 3   Uitvoerbaarheid

3.1   Toetsing aan beleidskader

Navolgend wordt getoetst aan de voor onderhavig initiatief relevante beleidskaders.

3.1.1   Rijksbeleid

Nationale Omgevingsvisie (NOVI) en Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro)

Onderdeel van de Omgevingswet is een visie op de leefomgeving: de Nationale Omgevingsvisie (NOVI). Met de NOVI neemt het Rijk het voortouw voor een langetermijnvisie op de toekomst en de ontwikkeling van de fysieke leefomgeving van Nederland. De NOVI richt zich op de volgende vier prioriteiten die onderling veel met elkaar te maken hebben en gevolgen hebben voor het inrichten van de fysieke leefomgeving:

- Ruimte maken voor de klimaatverandering en energietransitie;
- De economie van Nederland verduurzamen en het groeipotentieel behouden;
- Steden en regio's sterker en leefbaarder maken;
- Het landelijk gebied toekomstbestendig ontwikkelen.

In de NOVI staan de keuzes op nationaal niveau, maar in veel gevallen ligt de verantwoordelijkheid bij gemeenten en/of provincies. Op basis van drie uitgangspunten helpt de NOVI bij het wegen van belangen en het maken van keuzes:

- Combinaties van functies gaan voor enkelvoudige functies;
- Kenmerken en identiteit van een gebied staan centraal;
- Afwentelen wordt voorkomen.

De nationale belangen zijn geborgd in het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro). Het gaat bijvoorbeeld om rijksvaarwegen, defensie, ecologische hoofdstructuur, erfgoederen van uitzonderlijke universele waarde, hoofdwegen en hoofdspoorwegen, elektriciteitsvoorziening, buisleidingen van nationaal belang voor vervoer van gevaarlijke stoffen en primaire waterkeringen.

Door de nationale belangen vooraf in bestemmingsplannen te borgen, wordt met het Barro bijgedragen aan versnelling van de besluitvorming bij ruimtelijke ontwikkelingen en vermindering van de bestuurlijke drukte.

Ladder voor duurzame verstedelijking

In artikel 3.1.6, lid 2 van het Besluit ruimtelijke ordening (Bro) is de ladder voor duurzame verstedelijking opgenomen. Het doel van de Ladder is zorgvuldig en duurzaam ruimtegebruik, met oog voor de toekomstige ruimtebehoefte en ontwikkelingen in de omgeving. De Ladder geeft daarmee invulling aan het nationaal ruimtelijk belang gericht op een zorgvuldige afweging en transparante besluitvorming bij ruimtelijke besluiten. Dit belang staat beschreven in de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte binnen een breder kader van een goed systeem van ruimtelijke ordening.

Met de ladder worden eisen gesteld aan de motivering van onder meer bestemmingsplannen en ruimtelijke onderbouwingen die nieuwe stedelijke ontwikkelingen mogelijk maken. De toelichting bij een bestemmingsplan of ruimtelijke onderbouwing voor een nieuwe stedelijke ontwikkeling bevat een beschrijving van de behoefte aan die ontwikkeling, en, indien die ontwikkeling mogelijk wordt gemaakt buiten het bestaand stedelijk gebied, een motivering waarom niet binnen het bestaand stedelijk gebied in die behoefte kan worden voorzien.

Toetsing rijksbeleid

Het initiatief draagt bij aan de prioriteiten van de NOVI door ruimte te geven aan de energietransitie en het combineren van verschillende functies in het besluitgebied.

De NOVI benoemt echter wel dat de aanleg van zonnetuinen in het landschap zoveel mogelijk moet

worden beperkt, en dat er eerst zoveel mogelijk zonnepanelen op daken en gevels moeten worden gerealiseerd. Aan de andere kant ligt de focus op een duurzaam economisch groeipotentieel, waarbij Nederland toewerkt naar een duurzame economie. Hierin spelen duurzame energiebronnen een belangrijke rol. De aanleg van dit zonnetuin zal bijdragen aan de toevoeging van duurzame energiebronnen. Er komen geen zonnepanelen op de recreatiewoningen. Het oppervlak aan daken is niet groot genoeg om te voorzien in de gehele energievoorziening van het park. Deze zou slechts kunnen voorzien in een fractie van het vermogen dat nodig is. De zonnetuin is daarom sowieso nodig. Als de panelen op de daken van de recreatiewoningen zou worden geplaatst, dan kan de oppervlakte van de zonnetuin kleiner worden. Deze minimalisering is echter zo gering dat dit niet opweegt tegen het toepassen van een groen dak op de recreatiewoningen. Wanneer zonnepanelen zouden worden toegepast op de daken, dan zou er geen groen dak meer kunnen worden toegepast. Om die reden is er gekozen om voorkeur te geven aan de ruimtelijke kwaliteit van de recreatiewoningen (groene en duurzame uitstraling), in plaats van het toepassen van zonnepanelen op de daken. De zonnetuin wordt zodanig ingericht dat deze zonder schade toe te brengen aan het landschap en de flora en fauna, eenvoudig weer verwijderd kan worden.

Wat onder stedelijke ontwikkeling wordt verstaan is in het Bro opgenomen. Een stedelijke ontwikkeling is volgens het besluit 'een ruimtelijke ontwikkeling van een bedrijventerrein of zeehaventerrein, of van kantoren, detailhandel, woningbouwlocaties of andere stedelijke voorzieningen'. Voorliggend initiatief voorziet in de realisatie van een zonnetuin, dagrecreatie en containers buiten bestaand stedelijk gebied. Dit plan wordt dus niet aangemerkt als stedelijke ontwikkeling. Om die reden is de ladder voor duurzame verstedelijking niet van toepassing.

Met de ontwikkeling zijn geen overige nationale belangen gemoeid.

3.1.2 Provinciaal beleid

Omgevingsvisie en Omgevingsverordening provincie Overijssel

De Omgevingsvisie Overijssel 2017 'Beken kleur' is op 12 april 2017 vastgesteld door Provinciale Staten en is vanaf 1 mei 2017 van kracht. De provinciale Omgevingsvisie wordt elk jaar bijgewerkt. Dat gebeurt met de jaarlijkse Actualisatie. Het gaat om alle eerder vastgestelde beleidswijzigingen die nog moeten worden doorvertaald in de Omgevingsvisie.

De Omgevingsvisie Overijssel is het integrale provinciale beleidsplan voor de fysieke leefomgeving van Overijssel. Duurzaamheid, ruimtelijke kwaliteit en sociale kwaliteit zijn de leidende principes of 'rode draden' bij alle initiatieven in de fysieke leefomgeving in de provincie Overijssel.

De ambities in het kader van duurzaamheid zijn: klimaatbestendigheid, het realiseren van een duurzame energiehuishouding, het sluiten van kringlopen (circulaire economie) en het beter benutten van ruimte, bestaande bebouwing en infrastructuur.

Ten aanzien van ruimtelijke kwaliteit wordt ingezet op het vergroten van de gebruikswaarde, belevingswaarde en toekomstwaarde. Het Natuurnetwerk Nederland (NNN) is daarbij van belang, waarbij een vitaal en samenhangend stelsel van gebieden met een hoge natuur- en waterkwaliteit wordt ontwikkeld. Ook de ontwikkeling van een continu en beleefbaar watersysteem, het voortbouwen aan de kenmerkende structuren van de agrarische cultuurlandschappen en het contrast tussen dynamische en luwe gebieden versterken, zijn ambities op het gebied van ruimtelijke kwaliteit. Het zorgvuldig inpassen van nieuwe initiatieven heeft als doel om de samenhang in en de identiteit van een gebied te versterken en nieuwe kwaliteiten te laten ontstaan. Een zichtbaar en beleefbaar landschap en het behouden en waar mogelijk verbreden van het bestaande aanbod aan woon-, werk- en mixmilieu's betreffen ruimtelijke kwaliteitsambities.

De ambitie van de provincie Overijssel is dat elk project bijdraagt aan de versterking van de ruimtelijke kwaliteit van de leefomgeving en dat nieuwe initiatieven worden verbonden met bestaande kwaliteiten. De Catalogus Gebiedskenmerken, die per gebiedstype beschrijft welke kwaliteiten behouden, versterkt en ontwikkeld moeten worden, is daarbij een instrument om te sturen op

ruimtelijke kwaliteit. Ten aanzien van sociale kwaliteit is het koesteren en het gebruik maken van 'noaberschap' de ambitie, evenals het stimuleren van culturele identiteit van de provincie Overijssel, zowel lokaal als regionaal. Duurzame ontwikkeling van cultureel erfgoed (bijvoorbeeld herbestemmen/hergebruik monumenten en karakteristieke bebouwing) hoort hier bij. Het realiseren van sociale kwaliteit wordt gedaan door het actief betrekken van bewoners bij projecten en het bieden van ruimte aan initiatieven van onderop.

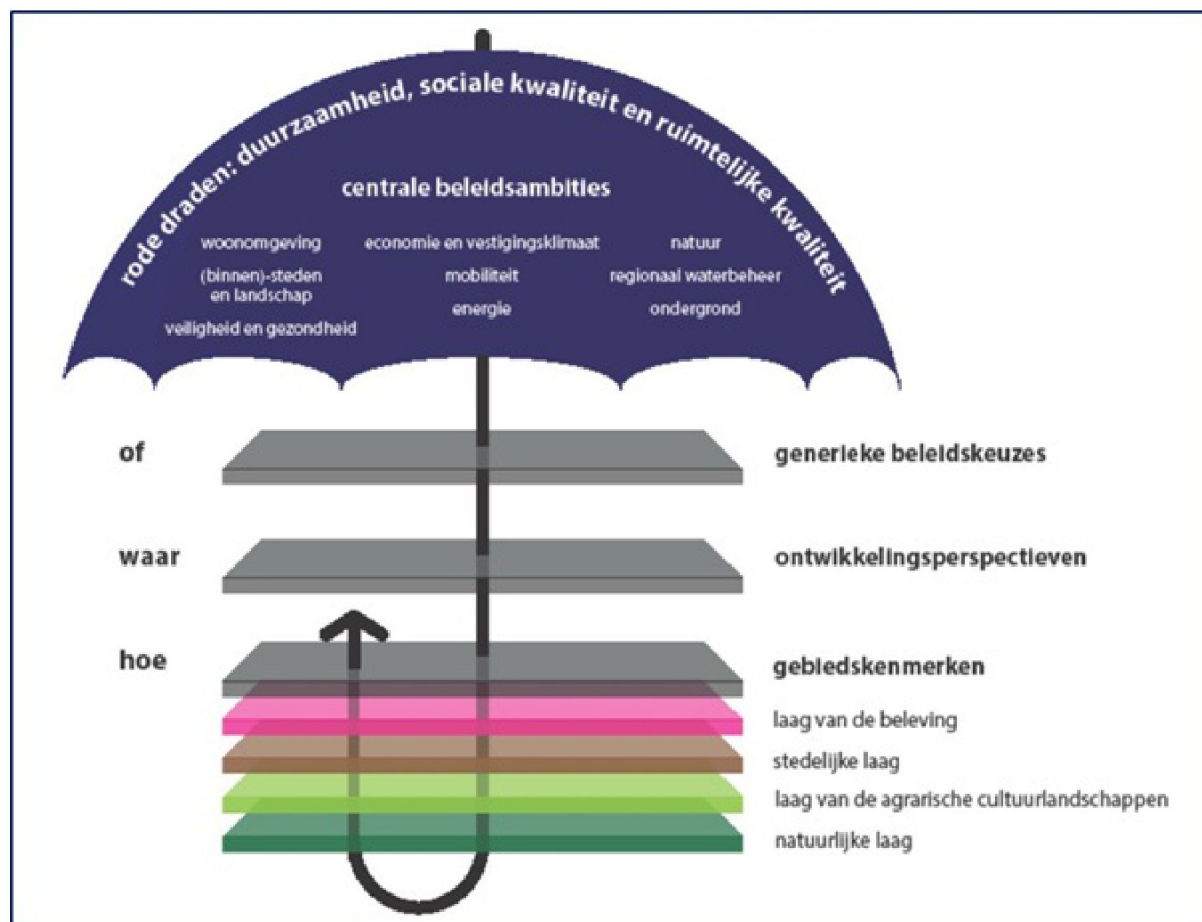
Eén van de instrumenten om het beleid uit de Omgevingsvisie te laten doorwerken is de Omgevingsverordening Overijssel 2017. De Omgevingsverordening is het provinciaal juridisch instrument dat wordt ingezet voor die onderwerpen waarvoor de provincie eraan hecht dat de doorwerking van het beleid van de Omgevingsvisie juridisch geborgd is.

Uitvoeringsmodel Omgevingsvisie Overijssel

De opgaven, kansen, beleidsambities en ruimtelijke kwaliteitsambities voor de provincie zijn in de Omgevingsvisie Overijssel 2017 geschetst in ontwikkelingsperspectieven voor de groene omgeving en stedelijke omgeving.

Om de ambities van de provincie waar te maken, bevat de Omgevingsvisie een uitvoeringsmodel. Dit model is gebaseerd op drie niveaus, te weten:

- generieke beleidskeuzes;
- ontwikkelingsperspectieven;
- gebiedskenmerken.

Uitvoeringsmodel Omgevingsvisie Overijssel 2017

Of - Generieke beleidskeuzes

Generieke beleidskeuzes zijn keuzes die bepalend zijn voor de vraag of ontwikkelingen nodig dan wel

mogelijk zijn. In deze fase wordt beoordeeld of er sprake is van een behoefte aan een bepaalde voorziening. Ook wordt in deze fase de zogenaamde Ladder voor duurzame verstedelijking gehanteerd.

Andere generieke beleidskeuzes betreffen de reserveringen voor waterveiligheid, randvoorwaarden voor externe veiligheid, grondwaterbeschermingsgebieden, bescherming van de ondergrond (aardkundige en archeologische waarden), landbouwontwikkelingsgebieden voor intensieve veehouderij, begrenzing van Nationale Landschappen, Natura 2000-gebieden, Ecologische Hoofdstructuur en verbindingzones enzovoorts. De generieke beleidskeuzes zijn veelal normstellend.

Waar - Ontwikkelingsperspectieven

Na het beantwoorden van de of-vraag, is de vraag waar de ontwikkeling past of ontwikkeld kan worden. In de omgevingsvisie op de toekomst van Overijssel onderscheidt de provincie zes ontwikkelingsperspectieven. Deze ontwikkelingsperspectieven schetsen een ruimtelijk perspectief voor een combinatie van functies en geven aan welke beleids- en kwaliteitsambities leidend zijn. De ontwikkelingsperspectieven geven zo richting aan waar wat ontwikkeld zou kunnen worden.

De ontwikkelingsperspectieven zijn richtinggevend. Dit betekent dat er ruimte is voor lokale afweging een gemeente kan vanwege maatschappelijke en/of sociaal-economische redenen in haar Omgevingsvisie en bestemmings- of omgevingsplan een andere invulling kiezen. Die dient dan wel te passen binnen de – voor dat ontwikkelingsperspectief – geldende kwaliteitsambities. Daarbij dienen de nieuwe ontwikkelingen verbonden te worden met de bestaande kenmerken van het gebied, conform de Catalogus Gebiedskenmerken (de derde stap in het uitvoeringsmodel). Naast ruimte voor een lokale afweging ten aanzien van functies en ruimtegebruik, is er ruimte voor een lokale invulling van de begrenzing: de grenzen van de ontwikkelingsperspectieven zijn signaleringsgrenzen.

Hoe - Gebiedskenmerken

Nieuwe ruimtelijke opgaven wil de provincie verbinden met bestaande gebiedskenmerken. De gebiedskenmerken spelen zo een belangrijke rol bij de vraag hoe de ontwikkeling invulling kan krijgen. Onder gebiedskenmerken wordt verstaan: de ruimtelijke kenmerken van een gebied of een gebiedstype die bepalend zijn voor de karakteristiek en kwaliteit van dat gebied of gebiedstype. Er worden vier lagen onderscheiden:

Natuurlijke laag

De natuurlijke laag is de laag van de bodem, het reliëf, het watersysteem en de natuur die zich hier 'van nature' op vestigt. In de natuurlijke laag worden gebiedstypen onderscheiden. Voor het besluitgebied geldt gebiedstype: 'Hoogveengebieden'.

Laag van het agrarische cultuurlandschap

De tweede laag beschrijft het palet van agrarische cultuurlandschappen met hun dragende structuren en nederzettingvormen. Deze laag is het resultaat van de wisselwerking tussen verschillen in de natuurlijke ondergrond en de manier waarop gebieden in cultuur werden – en worden – gebracht. In de laag van het agrarisch cultuurlandschap worden een aantal gebiedstypen onderscheiden. Voor het besluitgebied geldt gebiedstype: 'Veenkoloniaal landschap'.

Stedelijke laag

De stedelijke laag is de laag van de steden, dorpen, verspreide bebouwing, wegen, spoorwegen en waterwegen. Het gaat in deze laag om de dynamiek van de steden en de grote infrastructurele verbindingen, maar ook om de rust van de dorpen en de landelijke wegen en paden. In de stedelijke laag worden gebiedstypen onderscheiden. Voor het besluitgebied gelden de gebiedstypen: 'Informele trage netwerk' en 'Verspreide bebouwing'.

Laag van de beleving

In de laag van de beleving komen de natuurlijke, functionele en sociale processen bij elkaar. Dit is de laag die gaat over de beleefbaarheid van ruimtelijke kwaliteit, identiteit en tijdsdiepte, van recreatieve gebruiksmogelijkheden die een belangrijke rol spelen bij de waardering van de leefomgeving. In de laag

van de beleving worden gebiedstypen onderscheiden. Voor het besluitgebied geldt geen gebiedstype. Het recreatiepark is aangeduid als 'Gebieden voor verblijfsrecreatie'. De ambitie is de verblijfsrecreatie sterker te verbinden met de kwaliteiten van de omgeving en deel uit te laten maken van het hele recreatieve netwerk. Het aanbod wordt hierdoor specifiek en sterker verbonden met de Overijsselse kenmerken. Tegelijkertijd kan de kracht van de sector dan beter worden benut om de kwaliteit van de omgeving te versterken.

Toetsing provinciaal beleid

Generieke beleidskeuzes (of)

Artikel 4.5 Zuinig en zorgvuldig ruimtegebruik.

In artikel 4.5 is opgenomen dat omgevingsplannen alleen extra ruimtebeslag maken voor stedelijke functies in de Groene Omgeving mogelijk aansluitend op bestaand bebouwd gebied. Hiervoor dient aannemelijk gemaakt te worden dat:

- er voor deze opgave in redelijkheid geen ruimte beschikbaar is binnen het bestaande bebouwd gebied;
- de ruimte binnen het bestaand bebouwd gebied ook niet geschikt te maken is door herstructurering en transformatie;
- mogelijkheden voor meervoudig ruimtegebruik binnen het bestaand bebouwd gebied optimaal zijn benut.

Voorgenomen ontwikkeling voorziet in de realisatie van een zonnetuin ten behoeve van de duurzame energieopwekking van een recreatiepark. De zonnetuin kan niet worden gerealiseerd in bestaand bebouwd gebied gezien de locatie van het recreatiepark. Er is geen bestaande bebouwing aanwezig rondom het besluitgebied waarbij de zonnetuin goed landschappelijk kan worden ingepast. Tevens is er geen ruimte beschikbaar voor herstructurering en transformatie gezien het recreatiepark zelf al geherstructureerd wordt. De aangemerkte locatie is de meest geschikte locatie voor de zonnetuin. Deze kan landschappelijk worden ingepast met veel groen en een dagrecreatieterrein als ondergeschikte functie aan het recreatiepark, hierdoor is er sprake van zuinig en zorgvuldig ruimtegebruik.

Artikel 4.8 ontwikkelen met ruimtelijke kwaliteit

In artikel 4.8 is opgenomen dat ruimtelijke plannen alleen nieuwe ontwikkelingen mogelijk mogen maken als die de ruimtelijke kwaliteit versterken.

De voorgenomen ontwikkeling voorziet in de realisatie van een zonnetuin ten behoeve van de duurzame energieopwekking van een recreatiepark. Er is geen sprake van bedrijfsmatige exploitatie, maar alleen opwekking ten behoeve van de eigen energievoorziening. Daarnaast wordt een dagrecreatieterrein gerealiseerd. De zonnetuin en het dagrecreatieterrein worden landschappelijk ingepast, waarbij de bestaande waarden en structuren uit de omgeving zijn gebruikt. De aanwezige en omliggende houtsingels worden doorgetrokken en/of aangeheeld. De bestaande kavelstructuur is in het ontwerp behouden en af te lezen in het landschap. Tussen de panelen is ruimte voor wilde bloemenmengsel met een extensief maaibeeld. Dit heeft een positief effect op de biodiversiteit. Met het initiatief is sprake van een versterking van de ruimtelijke kwaliteit.

Artikel 4.11 kwaliteitsimpuls Groene Omgeving

In artikel 4.11 is opgenomen dat omgevingsplannen alleen nieuwvestiging en grootschalige uitbreiding van bestaande functies toestaan in de Groene Omgeving indien:

- a. daarvoor sociaaleconomische of maatschappelijke redenen voor zijn;
- b. het verlies aan ecologische of landschappelijke waarden in voldoende mate wordt gecompenseerd door investeringen in versterking van de ruimtelijke kwaliteit in de omgeving;
- c. in het geval de nieuwvestiging of een grootschalige uitbreiding plaatsvindt op gronden binnen het ontwikkelingsperspectief Ondernemen met Natuur en Water de compensatie bedoeld in onderdeel b gericht is op de versterking van de kwaliteit van natuur, water en landschap.

Voorgenomen ontwikkeling voorziet in de realisatie van een aan het recreatiepark ondergeschikt

dagrecreatieterrein en een zonnetuin ten behoeve van de duurzame energieopwekking van het recreatiepark zelf. Het meest zuidelijke deel van het besluitgebied ligt binnen het ontwikkelingsperspectief 'Ondernemen met Natuur en Water'.

Voor de duurzame energieopwekking van energie wordt er gekozen voor een zonnetuin. De zonnetuin draagt bij aan de sociaaleconomische belangen van het recreatiepark door de duurzame opwekking van energie. Het initiatief wordt landschappelijk ingepast (zie Bijlage 2). Door de realisatie van het initiatief is er geen sprake van het verlies van ecologische of landschappelijke waarden, omdat er divers groen en beplanting wordt gerealiseerd welke passend is voor de omgeving. Hierdoor is er in voldoende mate gecompenseerd door investeringen die bijdragen aan de ruimtelijke kwaliteit. De landschappelijke inpassing zorgt voor een versterking van de kwaliteit van natuur, water en landschap.

Artikel 4.55 nieuwe ontwikkelingen in Nationaal Landschap Noordoost-Twente

In artikel 4.55 wordt aangegeven dat een omgevingsplan alleen voorziet in nieuwe ontwikkelingen binnen het nationaal Landschap Noordoost-Twente als de nieuwe ontwikkeling bijdraagt aan het behoud of de ontwikkeling van de kernkwaliteiten van dat landschap. De kernkwaliteiten van dat nationaal Landschap Noordoost-Twente zijn:

- het samenhangend complex van beken, essen, kampen en moderne ontginningen;
- de grote mate van kleinschaligheid;
- het groene karakter.

Voorgenomen ontwikkeling voorziet in de realisatie van een zonnetuin ten behoeve van de duurzame energieopwekking voor het recreatiepark zelf. Het initiatief voorziet in de ontwikkeling van het groene karakter van het Nationaal Landschap Noordoost-Twente door de realisatie van divers groen dat passend is voor de omgeving. Tevens voorziet de voorgenomen ontwikkeling in het behoud van het samenhangend complex van beken, essen, kampen en moderne ontginningen met de grote mate van kleinschaligheid. Hierom voldoet de voorgenomen ontwikkeling aan het eerst lid van artikel 4.55 van de Omgevingsverordening van Overijssel.

Artikel 4.106 instructieregel zonnevelden

In artikel 4.106 wordt aangegeven dat tijdelijke zelfstandige opstellingen van zonnepanelen (zoals een zonnetuin) in de Groene Omgeving zijn toegestaan op de volgende locaties:

- op onbebouwde gedeelten van bouwpercelen van (agrarische) bedrijven, voor zover deze gronden niet nodig zijn voor de (agrarische) bedrijfsvoering, tot een maximumoppervlak van 2 ha aan zonnepanelen en mits goed ingepast in het landschap;
- op gronden in stads- en dorpsranden, tot een maximumoppervlak van 2 ha aan zonnepanelen en mits goed ingepast in het landschap;
- langs hoofdinfrastructuur, mits de ontwikkeling past in een samenhangend ontwerp voor het gehele tracé en in afstemming met de wegbeheerder;
- op het water van zandwinnassen, mits dit verenigbaar is met de natuur- en recreatiedoelen van deze plassen;
- op geluidswallen en boven bestaande verhardingen, zoals parkeerterreinen, mits goed ingepast in het landschap;
- in de vorm van kleinschalige installaties op erven van woningen, mits goed ingepast in het landschap.

In afwijking van het voorgaande kan een omgevingsplan de zelfstandige opstelling van zonnepanelen toestaan voor zover het gaat om concrete initiatieven waarvoor het bevoegd gezag vóór 13 oktober 2023 met een positief principebesluit schriftelijk verklaard heeft dat medewerking verleend zal worden aan het initiatief en mits verzekerd is dat het project uiterlijk 1 januari 2030 gerealiseerd zal zijn.

De zelfstandige opstelling van zonnepanelen wordt uitsluitend toegestaan in de vorm van tijdelijk (mede)gebruik van gronden en als:

- de maatschappelijke meerwaarde is aangetoond;
- het verlies van ecologische of landschappelijke waarden in voldoende mate wordt gecompenseerd

- door investeringen in ruimtelijke kwaliteit in de omgeving; en
- de zelfstandige opstelling van zonnepanelen plaatsvindt op gronden binnen het ontwikkelingsperspectief Ondernemen met Natuur en Water, is de compensatie gericht op de versterking van de kwaliteit van natuur, water en landschap.

Een ruimtelijk plan voor een dergelijk initiatief moet een onderbouwing van de maatschappelijke meerwaarde bevatten, die ingaat op:

- de mate waarin sprake is van meervoudig ruimtegebruik;
- maatregelen die getroffen worden om de impact op de omgeving te beperken of te compenseren;
- de mate waarin wordt aangesloten op de gebiedskenmerken die van toepassing zijn op de locatie zelf en de omgeving; en
- de bijdrage die geleverd wordt aan maatschappelijke doelen.

Bij voorliggende ontwikkeling is sprake van een concreet initiatief waarvoor door het college van burgemeester en wethouders reeds voor 13 oktober 2023 een positief principebesluit is afgegeven (te weten 5 december 2022).

Het initiatief heeft betrekking op een tijdelijke zonnetuin. De zonnetuin wordt zodanig ingericht dat deze zonder schade toe te brengen aan het landschap en de flora en fauna, eenvoudig weer verwijderd kan worden. Er is geen sprake van bedrijfsmatige exploitatie, maar alleen opwekking ten behoeve van de eigen energievoorziening. Deze eigen energievoorziening is ook noodzakelijk, omdat er geen capaciteit is om het recreatiepark aan te sluiten op het energienet. Het initiatief hangt samen met de herontwikkeling van het recreatiepark. Zonder de energievoorziening kan het recreatiepark ook niet worden herontwikkeld. De herontwikkeling van het recreatiepark zal voor een kwaliteitsimpuls zorgen.

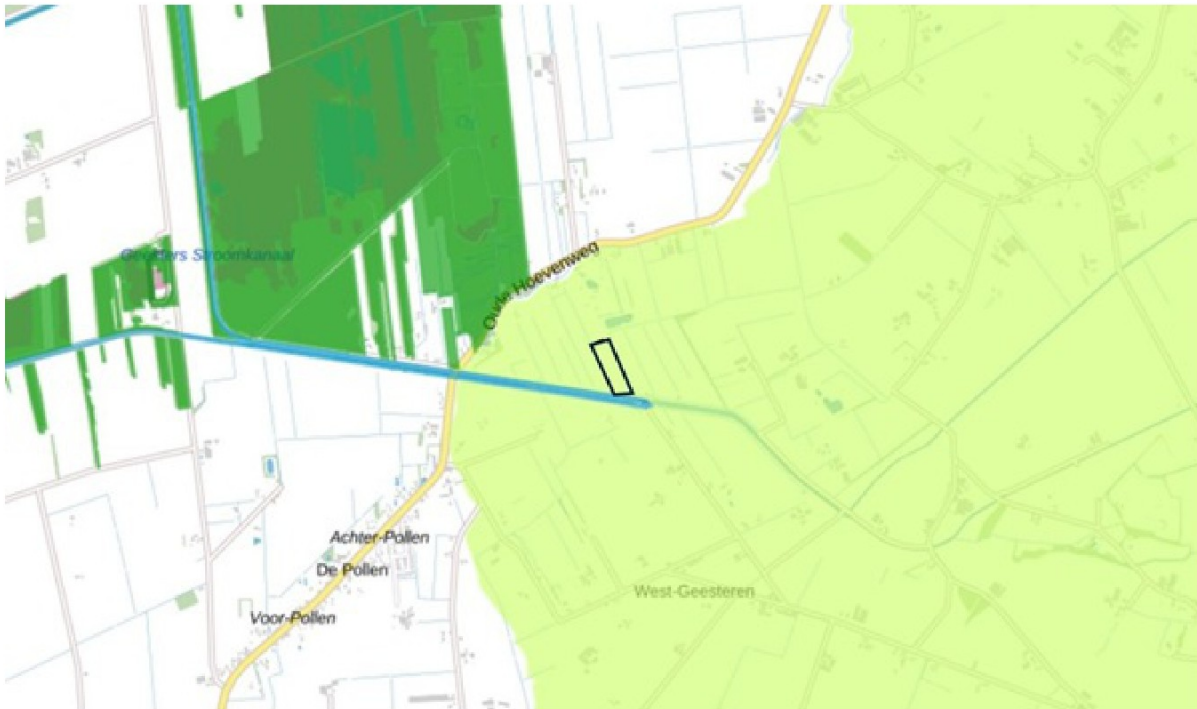
Er komen geen zonnepanelen op de recreatiewoningen. Het oppervlak aan daken is niet groot genoeg om te voorzien in de gehele energievoorziening van het park. Deze zou slechts kunnen voorzien in een fractie van het vermogen dat nodig is. De zonnetuin is daarom sowieso nodig. Als de panelen op de daken van de recreatiewoningen zou worden geplaatst, dan kan de oppervlakte van de zonnetuin kleiner worden. Deze minimalisering is echter zo gering dat dit niet opweegt tegen het toepassen van een groen dak op de recreatiewoningen. Wanneer zonnepanelen zouden worden toegepast op de daken, dan zou er geen groen dak meer kunnen worden toegepast. Om die reden is er gekozen om voorkeur te geven aan de ruimtelijke kwaliteit van de recreatiewoningen (groene en duurzame uitstraling), in plaats van het toepassen van zonnepanelen op de daken. De zonnetuin wordt zodanig ingericht dat deze zonder schade toe te brengen aan het landschap en de flora en fauna, eenvoudig weer verwijderd kan worden.

De zonnetuin wordt landschappelijk ingepast, waarbij de bestaande waarden en structuren uit de omgeving zijn gebruikt. De aanwezige en omliggende houtsingels worden doorgetrokken en/of aangeheeld. De bestaande kavelstructuur is in het ontwerp behouden en af te lezen in het landschap. Tussen de panelen is ruimte voor wilde bloemenmengsel met een extensief maaibeleid. Dit heeft een positief effect op de biodiversiteit. Met het initiatief is sprake van een versterking van de ruimtelijke kwaliteit. De aanleg van dit zonnetuin zal daarnaast bijdragen aan de toevoeging van duurzame energiebronnen. De uitvoering van het landschapsplan zal als voorwaarde worden opgenomen in de omgevingsvergunning.

Gebiedsspecifieke beleidskeuzes (of)

Het besluitgebied is gelegen in het gebiedstype 'Nationaal Landschap Noordoost-Twente'. Dit is in navolgende afbeelding weergegeven, waarbij het besluitgebied met een zwart kader is weergegeven.

Uitsnede laag gebiedsspecifieke beleidskeuzes (of)

De kernkwaliteiten van het Nationaal Landschap Noordoost-Twente zijn:

- het samenhangend complex van beken, essen, kampen en moderne ontginningen;
- de grote mate van kleinschaligheid;
- het groene karakter.

In het Nationaal Landschap Noordoost-Twente geldt, met uitzondering van de zoekgebieden, een beperking voor nieuwe windturbines.

Voor het initiatief is een landschappelijk inpassingsplan opgesteld. Daarbij zijn de bestaande waarden en structuren uit de omgeving gebruikt. De aanwezige en omliggende houtsingels worden doorgetrokken en/of aangeheeld. De bestaande kavelstructuur is in het ontwerp behouden en af te lezen in het landschap.

Ontwikkelingsperspectieven (waar)

Het grootste deel van het besluitgebied behoort tot het ontwikkelingsperspectief 'Wonen en werken in het kleinschalige mixlandschap'. In navolgende afbeelding is een uitsnede van de perspectievenkaart behorende bij de Omgevingsvisie opgenomen, waarbij het besluitgebied met zwart kader is weergegeven.

Uitsnede perspectievenkaart

Het ontwikkelingsperspectief 'Wonen en werken in het kleinschalige mixlandschap' richt zich op het in harmonie met elkaar ontwikkelen van de diverse functies in het buitengebied. Aan de ene kant melkveehouderij, akkerbouw en opwekking van hernieuwbare energie als belangrijke vormen van landgebruik. Aan de andere kant gebruik voor natuur, recreatie, wonen en andere bedrijvigheid. De realisatie van een zonnetuin, dat landschappelijk wordt ingepast, past binnen de beleidsuitgangspunten van het ontwikkelingsperspectief 'Wonen en werken in het kleinschalige mixlandschap'.

Aan de zuidzijde van het besluitgebied geldt het ontwikkelingsperspectief 'Zone Ondernemen met Natuur en Water'. Het ontwikkelingsperspectief Zone Ondernemen met Natuur en Water (ONW) richt zich op het realiseren van een robuust en samenhangend netwerk van gebieden met natuur-, water- en landschappelijke kwaliteit. Het accent ligt op natuur die, naast biodiversiteit, betekenis heeft voor mensen en bijdraagt aan hun welzijn en welvaart. Om dit mogelijk te maken, biedt de provincie ruimte aan de groeiende groep betrokken ondernemers en bewoners die zelf willen ondernemen met natuur en water.

Binnen de Zone ONW buiten het natuurnetwerk is ruimte voor economische dragers die in harmonie met de natuur-, water- en landschappelijke kwaliteiten plaats kunnen vinden. De provincie ziet kansen voor bijzondere functiecombinaties zoals landbouw en natuur, specifieke vormen van verblijfsrecreatie, nieuwe landgoederen en wonen en werken met versterking van natuur- en/of waterkwaliteit.

Aan de zuidzijde van het projectgebied is naast de zonnetuin een dagrecreatieterrein voorzien ten behoeve van het recreatiepark. Deze functie sluit goed aan bij ambitie van de provincie om functies als recreatie en natuur- en landschapontwikkeling te combineren.

Gebiedskenmerken (hoe)

Op basis van gebiedskenmerken in vier lagen (natuurlijke laag, laag van het agrarisch-cultuurlandschap, stedelijke laag en de laag van de beleving) gelden specifieke kwaliteitsvoorwaarden en -opgaven voor ruimtelijke ontwikkelingen. Navolgend wordt ingegaan op de relevante gebiedskenmerken.

Natuurlijke laag

Het besluitgebied is gelegen in het gebiedstype 'Hoogveenengebieden'. Dit is in navolgende afbeelding weergegeven, waarbij het besluitgebied met een zwart kader is weergegeven.

Uitsnede natuurlijke laag

Voor deze laag geldt de ambitie om de hoogveenrestanten in stand te houden en op een aantal plekken het hoogveen opnieuw tot groei te brengen. Het open natte karakter is hierbij een belangrijke kwaliteit. De inzet is op de randen tussen de hoogveenrestanten en de hoogveenontginningsgebieden de hoogveenontginningsgebieden landschappelijk leesbaar te maken als ontgonnen deel van het oorspronkelijk veenlandschap. Zo ontstaat een samenhangend en leesbaar landschap in de hoogveengebieden en een overgang naar heide en schaalgraslanden eromheen.

Voor het initiatief is een landschappelijk inpassingsplan opgesteld. Daarbij zijn de bestaande waarden en structuren uit de omgeving gebruikt. De aanwezige en omliggende houtsingels worden doorgetrokken en/of aangeheeld.

Laag van het agrarisch cultuurlandschap

Het besluitgebied is gelegen in het gebiedstype 'Veenkoloniaal landschap'. Dit is in navolgende afbeelding weergegeven, waarbij het besluitgebied met een zwart kader is weergegeven.

Uitsnede laag van het agrarisch cultuurlandschap

Voor deze laag geldt de ambitie om de aantrekkelijkheid, de leefbaarheid en kwaliteit van de veenkoloniale landschappen te versterken. De opgave is aan de grote maat, de vergezichten en de schoonheid van de moderne landbouw, nieuwe, op leefbaarheid en economische veerkracht gerichte, ontwikkelingen te koppelen. Daarmee kan tevens het contrast tussen de grote open ruimtes en verdichte zones (linten en kanaaldorpen) worden versterkt. Ruimtelijke aanknopingspunten hiervoor zijn ondermeer de relictten van het hoogveen, de formele kanalen en wijkenstructuur met mooie bruggen, royale laanbeplantingen en daaraan de soms landgoedachtige buitens, villa's en herenboerderijen. De ambitie is verder de landschappelijke kwaliteiten voor weidevogels in stand te houden en te versterken, waaronder de aanwezige openheid en hoog waterpeil. Aandacht voor bijzondere architectuur en vormgeving van nieuwe bruggen en kunstwerken gegeven vorm aan de identiteit van het gebied. De maat en schaal van het veenkoloniaal landschap biedt kansen voor de ontwikkeling van grote clusters windturbines. Hierbij wordt de beschikbare ruimte optimaal benut en rekening gehouden met toekomstige clusters. De ontwikkeling van grote clusters windturbines kan een impuls geven aan de kwaliteit van dit landschap.

Voor het initiatief is een landschappelijk inpassingsplan opgesteld. Daarbij zijn de bestaande waarden en structuren uit de omgeving gebruikt. De aanwezige en omliggende houtsingels worden doorgetrokken en/of aangeheeld. De bestaande kavelstructuur is in het ontwerp behouden en af te lezen in het landschap.

Conclusie

De ontwikkeling is in lijn met de uitgangspunten van het provinciaal beleid.

3.1.3 Gemeentelijk beleid

Omgevingsvisie 'MijnOmgevingsvisie Tubbergen'

In de gemeente Tubbergen werken inwoners en gemeente binnen Mijn Dorp 2030 al een aantal jaren samen aan het leefbaar houden van de kernen. Deze manier van werken past goed in de werkwijze die met de invoering van de Omgevingswet voor de fysieke leefomgeving steeds belangrijker wordt. De eerste stap hierbij is het opstellen van de Omgevingsvisie. MijnOmgevingsvisie gaat namelijk over leefbaarheid van de kernen én het buitengebied, over gezondheid, veiligheid en duurzaamheid. Het gaat over wat we willen behouden, versterken en ontwikkelen.

De omgevingsvisie is opgedeeld in een waardenkaart, speerpunten, kernprincipes en in het stappenplan. MijnOmgevingsvisie gaat in op:

- de uitdagingen die op de gemeente afkomen (het verhaal achter de speerpunten);
- hoe men daarop kan inspelen (speerpunten);
- hoe plannen die bewoners of ondernemers inbrengen worden afgewogen (stappenplan);
- welke waarden daarbij belangrijk zijn (waardenkaart).

Mijn Omgevingsvisie gaat uit van vier kernprincipes. Kernprincipes zijn manieren van werken; werkwijzen die altijd gelden. Als keuzes worden gemaakt, als plannen worden gemaakt en gewoon als we wonen, leven, ondernemen of verblijven past men de kernprincipes toe. De vier kernprincipes zijn:

- We doen het samen;
- We geven het goed voorbeeld;
- We wentelen niet af op volgende generaties;
- We combineren zoveel mogelijk functies, zodat de beschikbare ruimte optimaal wordt gebruikt.

Speerpunten

In de omgevingsvisie zijn speerpunten opgenomen op verschillende thema's.

Buitengebied in balans

- toekomstgerichte agrarische sector;
- goede staat van natuur en landschap;
- kwalitatief toerisme.

Leefbare kernen

- voldoende voorzieningen;
- aantrekkelijk wonen;
- ruimte voor ondernemen;
- leefbare openbare ruimte.

Leefomgeving van de toekomst

- energieneutraal in 2050;
- duurzaam beheer;
- gezonde leefomgeving
- veilige leefomgeving.

Voor voorliggend initiatief zijn de speerpunten 'kwalitatief toerisme' en 'energieneutraal in 2050' van belang.

Kwalitatief toerisme

De gemeente wil werken aan kwalitatief toerisme door middel van toerismespreiding en het behouden van een vitaal verblijfsaanbod. Dit doet de gemeente door:

- een goede balans te bewaken tussen de landschapskwaliteiten van ons gebied, de leef- en werkomgeving voor inwoners en de groei mogelijkheden van de toeristische sector;
- mogelijkheden te bieden voor marktconforme en gebiedspassende bedrijvigheid;
- projecten en ideeën te verwelkomen gericht op toerisme of dagrecreatie als ze een aanvulling zijn op het bestaande aanbod, gericht zijn op interessante doelgroepen of zorgen voor seizoensverlenging;
- toeristisch interessante locaties in te richten in zowel de kernen als in het buitengebied.

Energieneutraal in 2050

De gemeente Tubbergen wil in 2050 energieneutraal zijn. Energieneutraal betekent dat er evenveel energie duurzaam opgewekt wordt als dat er gebruikt wordt. Zo wordt de verandering van het klimaat beperkt. Iedereen is daarbij nodig. De stappen die moeten worden genomen om energieneutraal te worden, heet de energietransitie. Dit wordt gedaan door:

- zoveel mogelijk energie te besparen,
- de energie die we gebruiken uit duurzame bronnen te halen. Voorbeelden van duurzame energie zijn zonne-energie, windenergie, energie uit omgevingswarmte (bodem, lucht of water) en energie uit biomassa (bijvoorbeeld snoeihout en mest),
- als er nog traditionele energiebronnen worden gebruikt (zoals aardgas), dit zo slim en schoon mogelijk te doen.

Waardenkaart

Voor voorliggend initiatief is tevens getoetst aan de waardenkaart behorende bij de omgevingsvisie. De kleur op de waardenkaart geeft een indicatie van de ontwikkelruimte weer. Het laat zien met welke waarden initiatiefnemers rekening mee moeten houden en op in kunnen spelen. Het zorgt ervoor dat er een goed gesprek op gang komt over het initiatief. Of een initiatief daadwerkelijk gerealiseerd kan worden, is afhankelijk van de invulling van het initiatief, de samenhang met de omgeving en de geldende kaders. Hieronder is een uitsnede van de waardenkaart weergegeven. Het besluitgebied is hierin omlijnd met zwarte belijning.

Uitsnede waardekaart Omgevingsvisie Tubbergen

Het besluitgebied ligt in middelgroen landschap: In de gebieden met de tussenkleur groen zijn waarden aanwezig voor modern, agrarisch gebruik alsmede landschapswaarden die van belang zijn voor natuur, beleving en recreatie. De waarden van dit gebied zijn:

- afwisseling van openheid en beslotenheid;
- landschap met historisch herkenbare vormen van percelen, wegen en paden en een verspreid bebouwingspatroon;
- veel variatie in beplanting en grondgebruik;
- recreatieve belevingswaarde.

Om deze redenen moet er worden ingespeeld op:

- de schaal van het landschap en het afwisselende karakter;
- behoud van natuurwaarden en cultuurhistorie;
- versterken van de biodiversiteit;
- vasthouden van water;
- bouwwijze en inrichting die in de directe omgeving gebruikelijk is;
- belevingswaarde gericht op recreatie.

Voorliggend initiatief speelt in op het behouden van natuurwaarden en cultuurhistorie door het aanleggen van nieuw groen en het behouden van cultuurhistorische lijnen. Daarnaast wordt er ingespeeld op de versterking van de biodiversiteit door de realisatie van groen dat passend is bij de omgeving. Daarbij heeft de huidige agrarische functie een lage natuurwaarde en daarom zal de landschappelijke inrichting van de zonnetuin een bijdrage leveren aan de biodiversiteit. Ook wordt er aan de hand van het dagrecreatieterrein een bijdrage geleverd aan de belevingswaarde gericht op recreatie.

Buitengebied met kwaliteit

In 2023 is door de gemeente Tubbergen het Ruimtelijk beleid 'Buitengebied met kwaliteit' vastgesteld. Het buitengebied kenmerkt zich door een mix van functies als landbouw, natuur, toerisme en bedrijvigheid, recreatie en wonen, al deze functies vragen om ruimte. Al deze functies leggen samen

veel druk op het buitengebied. Daarom wordt voor de toepassing van deze beleidsregel het uitgangspunt gehanteerd: de goede functies op de goede plek. Enerzijds is deze beleidsregeling bedoeld om de ruimtelijke kwaliteit in het buitengebied in stand te houden en te verbeteren. Anderzijds is het doel van deze beleidsregeling om (economische) ontwikkelingen in het buitengebied mogelijk te maken om zo een bijdrage te leveren aan een vitaal en leefbaar buitengebied.

In paragraaf 1.3 van het beleidsdocument is opgenomen dat de beleidsregels niet van toepassing zijn op o.a. zonne- en windparken.

Ontwikkelingsmogelijkheden grootschalige zonnevelden in Noordoost-Twente

Het besef groeit dat de manier waarop de gemeente op dit moment voorziet in de energiebehoefte risico's met zich meebrengt voor onze toekomst. Hierbij denkt de gemeente aan het veranderende klimaat, schaarste aan fossiele brandstoffen en afhankelijkheid van andere landen. Dit maakt dat ook de Noordoost Twentse (NOT) gemeenten willen bijdragen aan de energietransitie. De energietransitie houdt in dat de gemeente geen gebruik meer maken van fossiele brandstoffen, zoals aardgas, kolen en benzine, maar energie willen halen uit hernieuwbare bronnen zoals de zon, wind, biomassa en uit de ondergrond. Daarnaast ziet de gemeente in de energietransitie kansen voor de lokale economie en de leefbaarheid van onze kernen.

Binnen Noordoost Twente wordt samengewerkt aan de energietransitie. Daarvoor heeft de gemeente het doel om in 2023 20% duurzame opwekking (elektriciteit en warmte samen) te realiseren in aansluiting op de ambitie van de provincie Overijssel. Hiervoor hebben de vier gemeenten op 15 november 2016 het ambitiedocument ondertekend.

Kleinschalige veldopstellingen

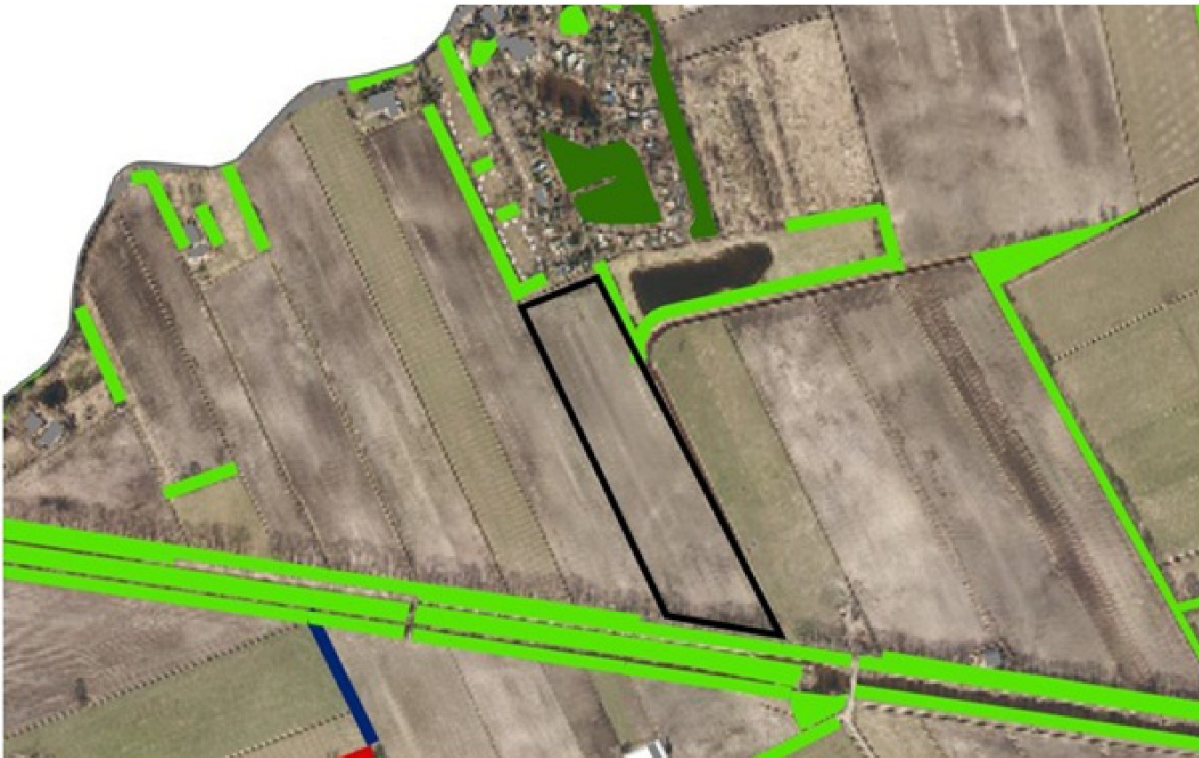
In artikel 1.4 staat dat bij kleinschalige initiatieven voor een veldopstelling, die alleen voorzien in de eigen energiebehoefte van de initiatiefnemer, kan het college van Burgemeester en Wethouders besluiten medewerking te verlenen, wanneer er geen mogelijkheden zijn om de aanwezige daken te beleggen met zonnevelden. Daarvoor zijn de richtlijnen die in deze notitie staan beschreven niet direct van toepassing. In dat geval is het reguliere gemeentelijke ruimtelijke toetsingskader van toepassing.

Casco benadering Noordoost-Twente

De gemeente Tubbergen hanteert, vooral ter bescherming van het bestaande landschap, het casco beleid. Door het casco beleid is het mogelijk om via een kaart te achterhalen of een ontwikkeling wel of niet in strijd is met elementen welke tot de casco behoren. Elementen als onderdeel uitmakend van de casco zijn in principe niet te verwijderen (groene lijnen/vlakken op de kaart) of dienen minstens gecompenseerd te worden.

De casco-kaart ter plaatse van het besluitgebied geeft het volgende beeld, hierin is het besluitgebied aangeduid met zwarte belijning. Het besluitgebied heeft geen casco elementen.

Uitsnede casco-kaart

Bindend adviesrecht gemeenteraad

De gemeenteraad heeft gevallen aangewezen waarvoor een bindend advies van de gemeenteraad is vereist. Dit is onder meer het geval bij zonnevelden, voorzover deze groter zijn dan 50 m². In voorliggend geval is sprake van een zonneveld met een grotere omvang. Om die reden is het advies van de gemeenteraad vereist.

Toetsing gemeentelijk beleid

De realisatie van de zonnetuin, de containers en het dagrecreatierrein is onderdeel van de herontwikkeling van camping Het Berkenven tot Recreatiepark De Oude Venen. De herontwikkeling van het recreatiepark zal voor een kwaliteitsimpuls ter plaatse zorgen en voor een verbetering van het toeristisch-recreatieve aanbod in de gemeente Tubbergen. De zonnetuin wordt aangelegd om te kunnen voorzien in de eigen energievoorziening. De zonnetuin draagt daarmee bij aan het doel om in 2050 energieneutraal te zijn. Het initiatief wordt landschappelijk ingepast, waarbij de bestaande waarden en structuren uit de omgeving zijn gebruikt. De aanwezige en omliggende houtsingels worden doorgetrokken en/of aangeheeld. De bestaande kavelstructuur is in het ontwerp behouden en af te lezen in het landschap. Tussen de panelen is ruimte voor wilde bloemenmengsel met een extensief maaibeeld. Dit heeft een positief effect op de biodiversiteit.

Wat betreft de Ontwikkelingsmogelijkheden grootschalige zonnevelden in Noordoost-Twente, gaat het bij voorliggend initiatief om de energiebehoefte van het recreatiepark zelf. Er komen geen zonnepanelen op de recreatiewoningen. Het oppervlak aan daken is niet groot genoeg om te voorzien in de gehele energievoorziening van het park. Deze zou slechts kunnen voorzien in een fractie van het vermogen dat nodig is. De zonnetuin is daarom sowieso nodig. Als de panelen op de daken van de recreatiewoningen zou worden geplaatst, dan kan de oppervlakte van de zonnetuin kleiner worden. Deze minimalisering is echter zo gering dat dit niet opweegt tegen het toepassen van een groen dak op de recreatiewoningen. Wanneer zonnepanelen zouden worden toegepast op de daken, dan zou er geen groen dak meer kunnen worden toegepast. Om die reden is er gekozen om voorkeur te geven aan de

ruimtelijke kwaliteit van de recreatiewoningen (groene en duurzame uitstraling), in plaats van het toepassen van zonnepanelen op de daken. De zonnetuin wordt zodanig ingericht dat deze zonder schade toe te brengen aan het landschap en de flora en fauna, eenvoudig weer verwijderd kan worden.

De casco elementen (uit het Casco-beleid) rondom het besluitgebied zullen worden behouden en versterkt door de inpassing van het initiatief. De ontwikkeling heeft dus geen negatieve gevolgen voor bestaande casco elementen, maar voorziet juist in een versterking van het aanwezige landschappelijke raamwerk. Daarmee geeft de planvorming goede invulling aan de doelstellingen van het Casco-beleid.

De ontwikkeling is in overeenstemming met de uitgangspunten van het gemeentelijk beleid.

3.2 Omgevingsaspecten

Ten behoeve van het initiatief moet de uitvoerbaarheid van het plan worden aangetoond. Het al dan niet voldoen aan verschillende randvoorwaarden en uitgangspunten is bepalend voor de vraag of het initiatief ook daadwerkelijk uitvoerbaar is. Hierbij moet worden gedacht aan onder meer milieuaspecten als geluid, bodem en hinder van bedrijven, water, externe veiligheid, archeologie en economische haalbaarheid. De beoogde ontwikkeling is op deze aspecten getoetst. In dit hoofdstuk is aangegeven wat hiervan de resultaten zijn.

3.2.1 Milieu-effectrapportage

Algemeen

Bepaalde activiteiten kunnen belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu hebben. Welke activiteiten dat zijn is vastgelegd in het Besluit milieueffectrapportage (verder: Besluit m.e.r.). De activiteiten zijn onderverdeeld in:

1. activiteiten die belangrijke nadelige gevolgen kunnen hebben voor het milieu (onderdeel C van de bijlage bij Besluit m.e.r.);
2. activiteiten ten aanzien waarvan het bevoegd gezag moet beoordelen of zij belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu kunnen hebben (onderdeel D van de bijlage bij Besluit m.e.r.).

Aan het merendeel van de activiteiten zijn drempelwaarden gekoppeld. Wanneer het ruimtelijk plan een activiteit mogelijk maakt die is opgenomen in onderdeel C van de bijlage bij het Besluit m.e.r. en de activiteit de drempelwaarde overschrijdt, geldt een m.e.r.-plicht. Wanneer het ruimtelijk plan een activiteit mogelijk maakt die is opgenomen in onderdeel D van de bijlage bij het Besluit m.e.r. geldt een m.e.r.-beoordelingsplicht. Een m.e.r.-beoordeling is in ieder geval verplicht als de drempelwaarde wordt overschreden. De verplichting geldt (sinds 1 april 2011) ook als de drempelwaarde niet wordt overschreden maar toch niet kan worden uitgesloten dat de activiteit belangrijke nadelige gevolgen kan hebben voor het milieu.

Gevolg van dat laatste is dat in een ruimtelijk plan voor een activiteit die voorkomt in onderdeel D maar waarbij de omvang onder de drempelwaarde ligt, gemotiveerd moet worden of een m.e.r.-beoordeling nodig is. Deze motivering moet zijn gebaseerd op een toets die qua inhoud aansluit bij de verplichte m.e.r.-beoordeling. Voor deze toets gelden geen vormvereisten en daarom wordt de term vormvrije m.e.r.-beoordeling gehanteerd.

Toetsing

Uit de uitspraak van de Raad van State (ABRvS 14 augustus 2019, ECLI:NL:RVS:2019:2770) blijkt dat een zonnetuin met bijbehorende accu's ten behoeve van energieopslag niet valt onder het Besluit milieueffectrapportage. Een zonnetuin wordt niet gezien als activiteit die is opgenomen in onderdeel C of D van de bijlage bij het Besluit m.e.r.. Een zonnetuin is namelijk volgens de Raad van State geen:

- landinrichtingsproject;
- geen stedelijk ontwikkelingsproject en ook;
- geen industriële installatie bestemd voor de productie van elektriciteit, stoom en warm water.

Een terrein voor dagrecreatie kan worden aangemerkt als "De aanleg, wijziging of uitbreiding van:

- a. skihellingen, skiliften, kabelspoorwegen en bijbehorende voorzieningen;
- b. jachthavens.
- c. vakantiedorpen en hotelcomplexen buiten stedelijke zones met bijbehorende voorzieningen,
- d. permanente kampeer- en caravanterreinen, of
- e. themaparken."

als genoemd in onderdeel D.10 van de bijlage van het Besluit m.e.r..

Bij de activiteit zijn drie relevante indicatieve drempelwaarden opgenomen, namelijk:

- 250.000 bezoekers of meer per jaar;
- een oppervlakte van 25 hectare of meer;
- 100 ligplaatsen of meer of;
- een oppervlakte van 10 hectare of meer in een gevoelig gebied.

De locatie van de zonnetuin en dagrecreatieterrein heeft een oppervlakte van circa 2,4 hectare en ligt buiten een gevoelig gebied. De activiteit valt daarmee ruim beneden de gestelde drempelwaarde (oppervlakte van 25 hectare of meer), waardoor geen sprake is van een directe m.e.r.-(beoordelings)plicht. Dit betekent concreet dat het bevoegd gezag zich ervan moet vergewissen of de activiteit, wanneer deze onder de drempelwaarden zit, daadwerkelijk geen belangrijke nadelige milieugevolgen kan hebben, waarbij het in het bijzonder moet worden nagegaan of sprake is van de omstandigheden als bedoeld in bijlage III van de Europese Richtlijn betreffende de milieueffectbeoordeling. Dit is de zogenaamde vormvrije m.e.r.-beoordeling.

Bij het bepalen van belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu wordt, conform de Bijlage III van de Europese Richtlijn, ingegaan op de volgende onderdelen:

- de kenmerken van het project;
- de plaats waar de activiteit wordt verricht;
- de kenmerken van het potentiële effect.

De kenmerken van het project

Het initiatief voorziet in de realisatie van een zonnetuin, dagrecreatie en containers ten behoeve van accu's voor energieopslag ten behoeve van een recreatiepark dat reeds planologisch mogelijk is.

De plaats waar de activiteit wordt verricht

Het besluitgebied is gelegen in het noordwesten van de gemeente Tubbergen nabij het dorp De Pollen en op circa 4 km ten noordwesten van de kern Geesteren. Het besluitgebied ligt ten zuiden van en aangrenzend aan (de te herontwikkelen) camping Het Berkenven. Deze camping is gelegen aan de Oude Hoevenweg. Het besluitgebied ligt op circa 160 m ten zuidoosten van het Natura 2000-gebied Engbertsdijksvennen.

De kenmerken van het potentiële effect

De omvang van het project ligt ver beneden de voor de m.e.r.-beoordeling gedefinieerde drempelwaarden. Het dagrecreatieterrein is ondergeschikt aan de functie van het reeds mogelijke recreatiepark en bedoeld voor gasten van het park. Zij kunnen hier bijvoorbeeld voetballen en picknicken. Het dagrecreatieterrein zal op zichzelf dus niet zorgen van een toename van het aantal personen op het recreatiepark.

Op grond van de kenmerken van het initiatief en de ligging, kan het initiatief in potentie invloed hebben op omliggende beschermde natuurgebieden. In paragraaf 3.2.10 wordt nader ingegaan op het aspect beschermde natuurgebieden in relatie tot het initiatief. Hieruit blijkt dat er geen sprake is van een negatief effect. In de navolgende paragrafen van dit hoofdstuk is aangetoond dat voor deze ontwikkeling eveneens geen sprake is van negatieve effecten op overige milieu aspecten.

Conclusie

Op grond van het voorgaande wordt geconcludeerd dat mogelijke belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu als gevolg van de herontwikkeling van het besluitgebied kunnen worden uitgesloten. De omgevingsvergunning kan zonder m.e.r.(-beoordeling) worden verleend.

3.2.2 Bodem

Algemeen

Op grond van artikel 3.1.6 van het Besluit ruimtelijke ordening dient bij elke ruimtelijke ontwikkeling aangetoond te worden dat de bodem en het grondwater geschikt zijn voor het beoogde gebruik. Hiertoe is het uitvoeren van een verkennend milieukundig bodemonderzoek noodzakelijk. Dit onderzoek moet uitwijzen of de locatie mag worden aangewend voor de gewenste ontwikkeling.

Toetsing

In de huidige situatie zijn de gronden agrarisch in gebruik. De gronden zullen in de toekomst in gebruik worden genomen als zonnetuin, dagrecreatie en containers ten behoeve van accu's voor energieopslag. Deze functie zonnetuin wordt niet als gevoeliger aangemerkt dan de bestaande functie. Dagrecreatie wordt wel beschouwd als een gevoeliger functie dan agrarisch gebruik. Op basis van de gemeentelijke bodemkwaliteitskaart kan het besluitgebied als onverdacht worden aangemerkt (het is nooit bebouwd geweest). Met het oog op het voorgenomen (tijdelijke) gebruik voor een dagrecreatieterrein is geen verder onderzoek noodzakelijk.

Conclusie

Het aspect bodem vormt geen belemmering voor de uitvoerbaarheid van het initiatief.

3.2.3 Geluid

Algemeen

De mate waarin het geluid, veroorzaakt door het wegverkeer en/of door industrie, onder andere het woonmilieu mag belasten, is geregeld in de Wet geluidhinder (Wgh). Bij ruimtelijke ontwikkelingen moet volgens de Wgh worden aangetoond dat gevoelige functies, zoals een woning, een aanvaardbare geluidsbelasting hebben als gevolg van omliggende (spoor)wegen en industrieterreinen. Indien nieuwe geluidsgevoelige functies worden toegestaan, stelt de Wgh de verplichting akoestisch onderzoek te verrichten naar de geluidsbelasting ten gevolge van omliggende (spoor)wegen en industrieterreinen.

Toetsing

In het besluitgebied wordt een zonnetuin, dagrecreatie en containers ten behoeve van accu's voor energieopslag gerealiseerd. Deze functies betreffen geen geluidgevoelig object/terrein. Een onderzoek kan daarom achterwege blijven.

Voor eventuele geluidshinder die vanuit de zonnetuin afkomstig is wordt verwezen naar paragraaf 3.2.6.

Conclusie

Het aspect geluid vormt geen belemmering voor de uitvoerbaarheid van het initiatief.

3.2.4 Luchtkwaliteit

Algemeen

De Wet luchtkwaliteit (verankerd in de Wet milieubeheer hoofdstuk 5, titel 5.2) is een implementatie van diverse Europese richtlijnen omtrent luchtkwaliteit waarin onder andere grenswaarden voor vervuilende stoffen in de buitenlucht zijn vastgesteld ter bescherming van mens en milieu. In Nederland zijn stikstofdioxide (NO₂) en zwevende deeltjes als PM₁₀ (fijn stof) de maatgevende stoffen waar de concentratieniveaus het dichtst bij de grenswaarden liggen. Overschrijdingen van de grenswaarden komen, uitzonderlijke situaties daargelaten, bij andere stoffen niet voor.

Hoewel de luchtkwaliteit de afgelopen jaren flink is verbeterd kan Nederland niet voldoen aan de luchtkwaliteitseisen die in 2010 van kracht zijn geworden. De EU heeft Nederland derogatie (uitstel) verleend op grond van het Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (NSL). Dit betreft een gemeenschappelijke aanpak van het Rijk en diverse regio's om samen te werken aan een schonere lucht waarbij ruimte wordt geboden aan noodzakelijke ruimtelijke ontwikkelingen. Projecten die in

betekende mate bijdragen aan luchtverontreiniging worden opgenomen in het NSL in de provincies c.q. regio's waar overschrijdingen plaatsvinden. Het maatregelenpakket in het NSL is hiermee in evenwicht en zodanig dat op termijn de luchtkwaliteit in heel Nederland onder de grenswaarden ligt.

Projecten die 'niet in betekende mate' (NIBM) bijdragen aan luchtverontreiniging hoeven niet langer individueel getoetst te worden aan de Europese grenswaarden aangezien deze niet leiden tot een significante verslechtering van de luchtkwaliteit. Deze grens is in de AMvB NIBM gelegd bij 3% van de grenswaarde van een stof: Voor NO₂ en PM₁₀ betekent dit dat aannemelijk moeten worden gemaakt dat het project tot maximaal 1,2 µg/m³ verslechtering leidt. Voor een aantal functies (o.a. woningen, kantoren, tuin- en akkerbouw) is dit gekwantificeerd in de ministeriële regeling NIBM. Zo staat een grenswaarde van 3% gelijk aan bijvoorbeeld de bouw van circa 1.500 woningen met één ontsluitingsweg.

Uit het oogpunt van een goede ruimtelijke ordening wordt afgewogen of het aanvaardbaar is het plan op deze plaats te realiseren. Hierbij kan de blootstelling aan luchtverontreiniging een rol spelen, ook als het project 'niet

in betekende mate' bijdraagt aan de luchtverontreiniging. Er is sprake van een significante blootstellingsduur als de verblijfsduur die gemiddeld bij de functie te verwachten is significant is ten opzichte van een etmaal. Volgens de toelichting op de Regeling Beoordeling luchtkwaliteit is dit onder andere het geval bij een woning, school of sportterrein.

Gevoelige bestemmingen als scholen, kinderdagverblijven, bejaarden- en zorgtehuizen genieten op grond van de gelijknamige AMvB extra bescherming: substantiële uitbreiding of nieuwvestiging binnen 50 meter van een provinciale weg of 300 meter van een rijksweg is alleen toegestaan als de concentraties luchtvervuilende stoffen zich onder de grenswaarden bevinden, waardoor geen onacceptabele gezondheidsrisico's optreden.

Zodra een ontwikkeling zich voordoet, die met een afwijking van de gebruiks- en/of bouwregels of wijziging mogelijk kan worden gemaakt, wordt op dat moment het aspect luchtkwaliteit onderzocht aan de op dat moment geldende wet- en regelgeving en normen.

Toetsing

In het besluitgebied wordt een zonnetuin, dagrecreatie en containers ten behoeve van accu's voor energieopslag gerealiseerd. Ten opzichte van de huidige functie zal het aantal verkeersbewegingen niet toenemen. Daarmee zal er geen significante verslechtering van de luchtkwaliteit optreden. In het besluitgebied is geen sprake van een significante blootstellingsduur. De functies betreffen eveneens geen gevoelige bestemmingen (functies) in het kader van het 'Besluit gevoelige bestemmingen'.

Conclusie

Het aspect luchtkwaliteit vormt geen belemmering voor de uitvoerbaarheid van het initiatief.

3.2.5 Geur

Algemeen

De Wet geurhinder en veehouderij (Wgv) vormt in eerste instantie het wettelijk kader bij de beoordeling van een aanvraag voor een omgevingsvergunning voor dierenverblijven van veehouderijen. De Wet geurhinder en veehouderij geeft hiervoor geurbelastings- en afstandsnormen in relatie met geurgevoelige objecten in de nabijheid van de (geprojecteerde) veehouderij.

De Wgv heeft betrekking op twee aspecten. Ten eerste speelt de geurbelasting een rol bij de beoordeling of er in het kader van een goede ruimtelijke ordening een goed woon- en leefklimaat kan worden gegarandeerd. Ten tweede moet bij de belangenafweging voor een zorgvuldige besluitvorming worden nagegaan of een partij niet onevenredig in haar belangen wordt geschaad.

Toetsing

Het initiatief wordt niet aangemerkt als geurgevoelig object. Daarom kan verdere toetsing aan de Wet geurhinder en veehouderij uitblijven.

Conclusie

Het aspect geur vormt geen belemmering voor de uitvoerbaarheid van het initiatief.

3.2.6 Bedrijven en milieuzonering

Algemeen

Indien door middel van een plan nieuwe, gevoelige functies mogelijk worden gemaakt, moet worden aangetoond dat een goed leefmilieu mogelijk kan worden gemaakt. Hierbij moet rekening worden gehouden met omliggende functies met een milieuzone. Anderzijds mogen omliggende bedrijven niet in hun ontwikkelingsmogelijkheden worden aangetast door de realisatie van nieuwe gevoelige functies.

Wat betreft de aanbevolen afstanden tussen bedrijvigheid en gevoelige functies, zoals wonen, is de brochure 'Bedrijven en milieuzonering' (2009) van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten geraadpleegd. Hierin worden richtafstanden voor het omgevingstype 'gemengd gebied' als 'rustige woonwijk' en 'rustig buitengebied' aanbevolen.

Gemengde gebieden betreffen gebieden die langs hoofdinfrastructuur liggen en/of gebieden met matige tot sterke functiemenging. In een rustige woonwijk en het buitengebied komen vrijwel geen andere functies voor. Voor gemengde gebieden kunnen de richtafstanden worden verminderd.

Toetsing

Een zonnetuin, dagrecreatie en containers ten behoeve van accu's voor energieopslag zijn geen gevoelige functies. Wel kan de zonnetuin en de dagrecreatie zorgen voor eventuele hinder op de omgeving. Om die reden wordt hierna in gegaan op eventuele hinder van het initiatief. Het besluitgebied ligt in een rustig buitengebied. Navolgend wordt ingegaan op beide functies.

Zonnetuin

Geluid

Een zonnetuin is een type A-inrichting volgens het Activiteitenbesluit. De inrichting zal daarom moeten voldoen aan de maximale geluidsniveaus en langtijdgemiddelde beoordelingsniveaus zoals benoemd in artikel 2.17 van het Activiteitenbesluit. Daarbij geldt dat daarbij de best beschikbare technieken moeten worden toegepast.

De zonnepanelen zelf produceren geen geluid. De bijbehorende transformatiestations, voor de omzetting naar elektriciteit, echter wel. Transformatoren zijn alleen actief als de zon schijnt en er elektriciteit wordt opgewekt. Daarom zullen deze 's nachts geen geluid produceren.

Voor het bepalen van de richtafstand tot de transformator, moet er gekeken worden naar het transformatievermogen van de transformatoren. De transformator zal een transformatievermogen hebben van maximaal 2,8 MVA.

Een zonnetuin wordt niet specifiek benoemd in de VNG-publicatie 'Bedrijven en milieuzonering (2009)'. De inrichting is wel vergelijkbaar met een 'Electriciteitsdistributiebedrijven, met transformatorvermogen: < 10 MVA'.

De navolgende tabel laat zien hoe de functie wordt gecategoriseerd op basis van de VNG-brochure 'Bedrijven en milieuzonering'. Daarnaast geeft de tabel de minimaal aanbevolen richtafstanden (in meters) aan voor deze functie:

Functie	Geur	Stof	Geluid	Gevaar
Electriciteitsdistributiebedrijf	0	0	30	0

De afstand van de toekomstige locatie van de transformator ten opzichte van de dichtstbijzijnde gevel van een woning (Oude Hoevenweg 142) is circa 250 m. Hiermee staat de transformator op voldoende afstand van de dichtstbijzijnde woning. Ook de afstand tot de nieuwe chalets en recreatiewoningen op

het recreatiepark is ruim groter dan 30 m.

Gezien deze afstand en het feit dat het transformatievermogen van de zonnetuin lager ligt dan 10 MVA, vormt de zonnetuin geen belemmering voor omliggende gevoelige functies wat betreft eventuele geluidshinder.

Lichthinder

Bij de aanwezigheid van zonnetuinen in de omgeving van wegen en woningen, kan er in theorie sprake zijn van lichtschittering voor weggebruikers of omwonenden. Hierbij moet onderzocht worden of er sprake is van invloed op de verkeersveiligheid of hinder die eventueel ontstaat voor de omwonenden. Lichtschittering van moderne zonnepanelen is zeer beperkt. Alhoewel zonnepanelen onder bepaalde hoeken restlicht kunnen weerkaatsen, zijn deze zodanig ontworpen dat zij zoveel mogelijk zonlicht absorberen. In het geval van het beoogde zonnetuin zullen de panelen daarnaast grotendeels worden afgeschermd door bestaande en nieuwe begroeiing. Deze begroeiing bestaat uit bomen en struiken. Het zicht op de zonnetuin wordt hiermee beperkt, waardoor de eventuele lichthinder ook wordt voorkomen voor zowel weggebruikers als omwonenden.

Elektromagnetische straling

Bij de productie van stroom is er sprake van elektromagnetische straling in een elektromagnetisch veld. Rond elektrische leidingen, zoals hoogspanningsverbindingen, is sprake van Extreem Laag Frequentie Elektromagnetische Velden (ELF-EMV). Voor de bekabeling van de zonnetuin, de omvormers en de transformatoren geldt dat sprake is van ELF-EMV. Langdurig contact met straling, bijvoorbeeld in de directe omgeving van transformatoren (binnen enkele meters), moet worden vermeden. Uit onderzoek van het RIVM over

gezondheid en elektromagnetische velden als gevolg van de aanwezigheid van transformatorstations is geconcludeerd dat de sterkte van de velden afneemt wanneer de afstand tot de bron groter wordt. Uit dit onderzoek blijkt dat 0,4 μ T (microtesla, jaargemiddelde) wordt bereikt op een afstand van 7 m van het transformatorstation. Dit wordt door de Rijksoverheid als grenswaarde aangenomen bij situaties van langdurige blootstelling.

In het geval van de zonnetuin geldt dat binnen 7 m van de installaties geen personen verblijven. De dichtstbijzijnde woning staat op circa 250 meter van de transformator. Er bestaat geen aanleiding voor nader onderzoek naar gezondheidseffecten.

Dagrecreatie

Dagrecreatie wordt niet specifiek genoemd in de eerder genoemde VNG-brochure. De functie zou echter gelijk kunnen worden gesteld aan de functie 'kampeerterreinen, vakantiecentra, e.d. (met keuken)'. Het maakt hier ook deel van uit.

De navolgende tabel laat zien hoe de functie wordt gecategoriseerd op basis van de VNG-brochure 'Bedrijven en milieuzonering'. Daarnaast geeft de tabel de minimaal aanbevolen richtafstanden (in meters) aan voor deze functie:

Functie	Geur	Stof	Geluid	Gevaar
kampeerterreinen, vakantiecentra, e.d. (met keuken)	30	0	50	30

De afstand van het dagrecreatieterrein ten opzichte van de dichtstbijzijnde gevel van een woning (Vonderakkersweg 2) is circa 130 m. Hiermee staat is er voldoende afstand tussen het dagrecreatieterrein en de dichtstbijzijnde woning. Ook de afstand tot de nieuwe chalets en recreatiewoningen op het recreatiepark is ruim groter dan 50 m.

Conclusie

Het aspect bedrijven en milieuzonering vormt geen belemmering voor de uitvoerbaarheid van het initiatief.

3.2.7 Externe Veiligheid

Algemeen

Het beleid voor externe veiligheid is gericht op het verminderen en beheersen van risico's van zware ongevallen met gevaarlijke stoffen in inrichtingen en tijdens het transport ervan. Op basis van de criteria zoals onder andere gesteld in het Besluit externe veiligheid inrichtingen (Bevi) worden bedrijven en activiteiten geselecteerd die een risico op zware ongevallen met zich mee (kunnen) brengen. Daarbij gaat het vooral om de grote chemische bedrijven, maar ook om kleinere bedrijven als LPG-tankstations en opslagen van bestrijdingsmiddelen. Daarnaast zijn (hoofd)transportassen voor gevaarlijke stoffen, zoals buisleidingen, spoor-, auto-, en waterwegen, ook als potentiële gevarenbron aangemerkt.

Het externe veiligheidsbeleid heeft tot doel zowel individuele burgers als groepen burgers een minimum beschermingsniveau te bieden tegen een ongeval met gevaarlijke stoffen. Om dit doel te bereiken zijn gemeenten en provincies verplicht om bij besluitvorming in het kader van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo), de Wet milieubeheer en de Wet op de ruimtelijke ordening de invloed van een risicobron op zijn omgeving te beoordelen. Daartoe wordt binnen het werkveld van de externe veiligheid veelal het plaatsgebonden risico (PR) en het groepsrisico (GR) gehanteerd.

Het plaatsgebonden risico is de kans dat een persoon die zich gedurende een jaar onafgebroken onbeschermd op een bepaalde plaats bevindt, overlijdt als gevolg van een ongeval met gevaarlijke stoffen. Dit risico wordt per bedrijf en transportas vastgelegd in contouren. Er geldt een contour waarbinnen deze kans 1×10^{-6} (één op de miljoen) bedraagt.

Het groepsrisico is een berekening van de kans dat een groep personen binnen een bepaald gebied overlijdt ten gevolge van een ongeval met gevaarlijke stoffen. De oriëntatiewaarde geeft hierbij de indicatie van een aanvaardbaar groepsrisico. Indien een ontwikkeling is gepland in de nabijheid van een risicobron geldt afhankelijk van de ontwikkeling een verantwoordingsplicht voor het toelaten van gevoelige functies.

Besluit externe veiligheid inrichtingen (Bevi)

Voor bepaalde risicovolle bedrijven geldt het Besluit externe veiligheid inrichtingen en Regeling externe veiligheid inrichtingen (Bevi en Revi). Hierin zijn de risiconormen voor externe veiligheid met betrekking tot bedrijven met gevaarlijke stoffen wettelijk vastgelegd.

Circulaire effectafstanden LPG-tankstations

In de circulaire is de effectbenadering uitgewerkt voor LPG-tankstations. In beginsel zijn geen (beperkt) kwetsbare objecten binnen een effectafstand van 60 meter en geen zeer kwetsbare objecten binnen een effectafstand van 160 meter toegestaan. Naast de circulaire blijft ook de toetsing aan het Bevi noodzakelijk.

Transport van gevaarlijke stoffen (water, spoor, weg)

Voor de beoordeling van de risico's vanwege transport van gevaarlijke stoffen geldt het Besluit externe veiligheid transportroutes (Bevt en basisnet), met als uitvloeisel het zogeheten Basisnet en de bijbehorende regeling Basisnet.

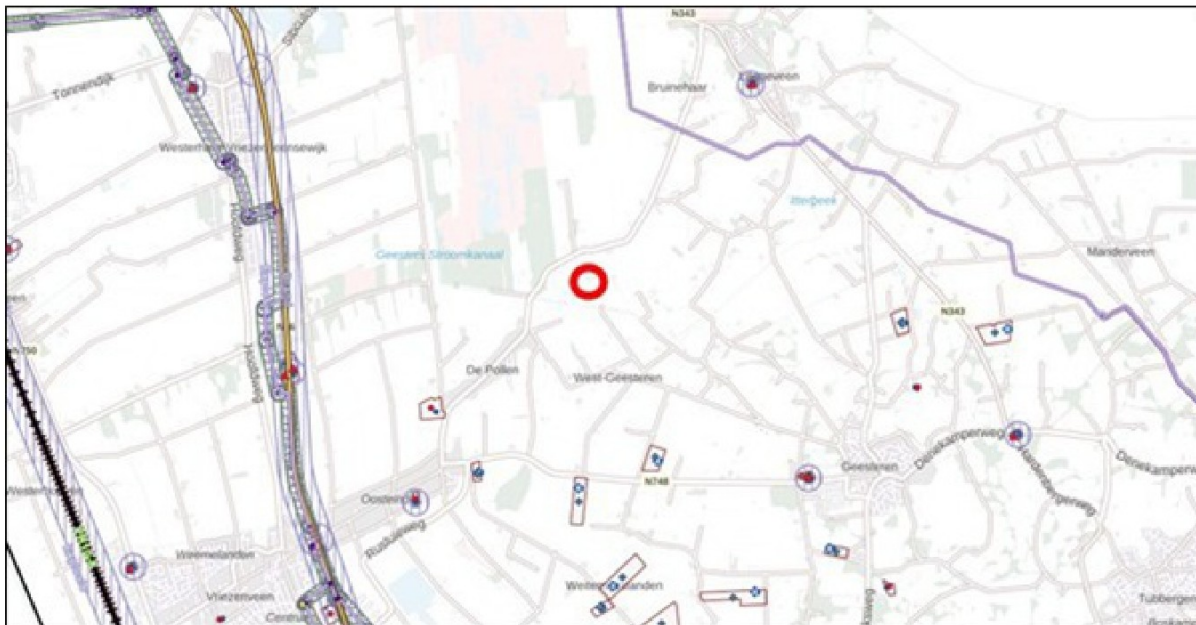
Transport van gevaarlijke stoffen door buisleidingen

Voor de beoordeling van de risico's van transport van gevaarlijke stoffen door buisleidingen geldt het Besluit externe veiligheid buisleidingen (Bevb en Revb). Naast de toetsing aan het plaatsgebonden risico en het groepsrisico is hierin vastgelegd dat aan weerszijden van een buisleiding een bebouwingsvrije afstand moet worden aangehouden voor beheer en onderhoud aan de buisleidingen.

Toetsing

De navolgende afbeelding bevat een fragment van de risicokaart Nederland. De globale ligging van het besluitgebied is aangeduid met een rode cirkel.

Uitsnede risicokaart Nederland

De voorgenomen ontwikkeling voorziet niet in een nieuw kwetsbaar object. In de omgeving van het besluitgebied liggen daarnaast geen stationaire en/of mobiele bronnen. De accu's die zullen worden gebruikt voor de energieopslag van de zonnetuin zijn geen Bevi-inrichtingen. Nadere toetsing kan daarom achterwege blijven.

Conclusie

Het aspect externe veiligheid vormt geen belemmering voor de uitvoerbaarheid van het initiatief.

3.2.8 Water

Algemeen

Het aspect water is van groot belang binnen de ruimtelijke ordening. Door verstandig om te gaan met het water kan verdroging en wateroverlast (waaronder ook risico van overstromingen e.d.) voorkomen worden en de kwaliteit van het water hoog gehouden worden. Op Rijksniveau en Europees niveau zijn de laatste jaren veel plannen en wetten gemaakt met betrekking tot water. De belangrijkste hiervan zijn het Waterbeleid voor de 21e eeuw, de Waterwet en het Nationaal Waterplan.

Beleid

Het waterbeleid van Rijk en provincie is gericht op een veilig en goed bewoonbaar land met gezonde, duurzame watersystemen. Het besluitgebied ligt in het beheersgebied van het Waterschap Vechtstromen. Waterschappen hebben een speciale verantwoordelijkheid voor het water. Wettelijk vastgelegde taken zijn onder andere:

- een goede bescherming tegen hoogwater: Overstromingen, wateroverlast of droogte voorkomen of beperken.
- een goed functionerend regionaal watersysteem: Beschermen en verbeteren van de kwaliteit van het water in de volle breedte.
- het zuiveren van afvalwater: afvalwater in de afvalwaterzuiveringsinstallaties effectief en efficiënt behandelen. Het waterschap probeert niet alleen schadelijke stoffen uit het water te halen, ook is het een ambitie om van deze stoffen nieuwe producten te maken en nieuwe toepassingen te zoeken.

In het waterbeheerplan wordt beschreven hoe het waterschap deze taken wil uitvoeren in de periode 2022-2027. Ook worden in het plan de benodigde maatregelen voorgesteld. Het waterbeheerplan geeft vooral de koers aan voor de komende jaren.

Situatie besluitgebied

Op het grootste deel van de zonnetuin is sprake van panelen die op palen in het groen worden geplaatst. Het hemelwater kan via de zonnepanelen afstromen op het gras onder de panelen. Naast de zonnepanelen wordt beperkt verharding toegevoegd in de vorm van containers voor energieopslag (batterijen) en een transformator.

Ten oosten van het besluitgebied ligt een watergang dat in beheer is van het waterschap. Ook het Geesters Stroomkanaal ten zuiden van het besluitgebied is in het beheer van het waterschap. Het initiatief heeft geen negatief effect op deze watergangen. De watergangen blijven toegankelijk voor onderhoud. De zonnepanelen (en bomen) worden aangelegd op een afstand die groter is dan 5 m tot het talud van de watergang.

Watertoets

Het besluitgebied ligt in het beheersgebied van het waterschap Vechtstromen. Voor het doorlopen van de watertoets gebruikt dit waterschap de website www.dewatertoets.nl. Het waterschap kijkt, op basis van de antwoorden die op de website worden ingevuld, of bij de ruimtelijke ontwikkeling voldoende rekening is gehouden met de waterhuishouding ter plaatse en geeft een wateradvies.

Op basis van de ingevulde digitale watertoets wordt door het waterschap geconcludeerd dat de ontwikkeling waterschapsbelangen raakt. Hiervoor wordt de normale procedure in gang gezet. De watertoets is toegevoegd als Bijlage 4.

Overleg

In een reactie op een eerder ingediende digitale watertoets geeft het waterschap aan dat zij zonnepanelen niet als verhard oppervlak beschouwd als deze op een weiland of onbebouwde grond worden geplaatst. Een uitzondering hierop vormt de batterij unit. Op de plattegrond is te zien dat het veld naast een leggerwatergang is gepland. Dit betekent dat voor werkzaamheden binnen de keurzone van de watergang (doorgaans 5 meter vanaf de overgang van het talud naar het maaiveld, de zogenaamde insteek) een watervergunning moet worden aangevraagd. Het is niet toegestaan zonnepanelen te plaatsen in de keurzone.

Naar aanleiding van de reactie is aangegeven dat de zonnepanelen op een grotere afstand dan 5 m vanaf het talud van de watergang worden geplaatst.

Conclusie

Het aspect water vormt geen belemmering voor de uitvoerbaarheid van de voorgenomen ontwikkeling.

3.2.9 Archeologie en cultuurhistorie

Algemeen

Op basis van artikel 3.1.6, vijfde lid, onderdeel a, van het Bro moet bij ruimtelijke ontwikkelingen worden getoetst, hoe er wordt omgegaan met de aspecten archeologie en cultuurhistorie. De bescherming van archeologische waarden is verankerd in de Erfgoedwet. Het belangrijkste doel van deze wet is de bescherming van de aanwezige en de te verwachten archeologische waarden door het reguleren van bodemversturende activiteiten.

Toetsing

Archeologie

Op grond van het vigerend bestemmingsplan geldt op het besluitgebied 'Waarde - Archeologie 4'. Voor het oprichten van een bouwwerk groter dan respectievelijk 5.000 m² en dieper dan 0,40 meter moet de aanvrager een archeologisch onderzoek overleggen, waarin de archeologische waarde van de gronden

waarop de aanvraag betrekking heeft in voldoende mate is vastgesteld.

In dit geval worden de zonnepanelen op palen bevestigd, daarnaast worden er nog dagrecreatie en containers ten behoeve van accu's voor energieopslag gerealiseerd. De bodemingrepen beperken zich tot het aanbrengen van palen en beplanting en bodem. De oppervlakte van de verstoring is hierdoor zeer gering en blijft onder de 5.000 m². Een archeologisch onderzoek is voor dit initiatief daarom niet noodzakelijk.

Cultuurhistorie

Het besluitgebied betreft percelen die in de huidige situatie agrarisch in gebruik zijn. Er is geen bebouwing in het besluitgebied aanwezig. Er zijn in de omgeving van het besluitgebied geen monumenten of andere cultuurhistorische relevante elementen aanwezig. Het besluitgebied ligt in het Nationaal Landschap Noordoost-Twente. In paragraaf 3.1.2 is hier reeds nader op ingegaan. Het initiatief heeft geen negatieve gevolgen voor het aspect cultuurhistorie.

Conclusie

De aspecten archeologie en cultuurhistorie vormen geen belemmering voor de uitvoerbaarheid van het initiatief.

3.2.10 Flora en fauna

Algemeen

Bij elke ruimtelijke ontwikkeling moet, in het kader van de Wet natuurbescherming (Wnb), in beeld worden gebracht of er sprake is van invloeden op natuurwaarden en beschermde soorten.

Toetsing

Door Natuurbank Overijssel is in januari 2024 een quickscan natuurtoets uitgevoerd. De conclusies uit dit onderzoek worden hierna behandeld. Het onderzoek is als Bijlage 5 bijgevoegd.

Gebiedsbescherming

Het besluitgebied behoort niet tot het Natuurnetwerk Nederland of Natura 2000-gebied. Het besluitgebied ligt op 160 meter afstand van het Natura 2000-gebied Engbertsdijkvenen. Het besluitgebied is niet zichtbaar vanuit Natura 2000-gebied. Negatieve effecten, zoals geluid, licht en optische verstoring zijn daarom niet aan de orde. Ook zijn in het Natura 2000-gebied geen negatieve effecten, zoals trillingen waarneembaar. Met uitzondering van het aspect stikstof, kunnen negatieve effecten op Natura 2000-gebied uitgesloten worden.

Een negatief effect op Natura 2000-gebied als gevolg van de emissie van stikstofoxiden, kan niet op voorhand uitgesloten worden. Daarom is door C2 Engineers een voortoets stikstof (AERIUS-berekening) gedaan. Deze voortoets is bijgevoegd als Bijlage 6 bijgevoegd. Uit de voortoets stikstof zijn geen belemmeringen voor voorgenomen initiatief voort gekomen.

Vanwege de ligging buiten het Natuurnetwerk Nederland, hoeft het initiatief niet getoetst te worden aan de beleidsregels voor de bescherming van het NNN, omdat de bescherming van het NNN geen externe werking kent.

Soortenbescherming

De inrichting en het gevoerde beheer maken het onderzoeksgebied niet tot een geschikte groeiplaats voor beschermde plantensoorten, maar wel tot geschikt functioneel leefgebied voor verschillende beschermde dieren. Het onderzoeksgebied wordt door beschermde diersoorten hoofdzakelijk benut als foerageergebied, maar mogelijk nestelen er vogels, bezetten amfibieën er een (winter)rust- of voortplantingsplaats en bezetten beschermde grondgebonden zoogdieren er een vaste rust- of voortplantingsplaats. Vleermuizen bezetten geen vaste rust- of verblijfplaats in het besluitgebied, maar gebruiken het wel als foerageergebied.

Als gevolg van de voorgenomen activiteiten worden mogelijk beschermde grondgebonden zoogdieren en amfibieën gedood en wordt mogelijk een vaste (winter)rust- en/of voortplantingsplaats van een

beschermde grondgebonden zoogdier of amfibie beschadigd of vernield. Voor de beschermde grondgebonden zoogdieren en amfibieën, die een vaste rust- en voortplantingsplaats in het onderzoeksgebied bezetten, geldt een vrijstelling van de verbodsbepaling 'beschadigen/vernielen van vaste rust- en voortplantingsplaatsen'. Er geldt geen vrijstelling voor het doden van beschermde grondgebonden zoogdieren en amfibieën.

Om te voorkomen dat beschermde grondgebonden zoogdieren en amfibieën gedood worden, dienen ze weggevangen te worden, of dient het werkterrein natuurvrij gemaakt te worden. Voor het natuurvrij maken van het werkterrein is geen Omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit vereist. De betekenis van het onderzoeksgebied als foerageergebied is niet beschermd. Aantasting leidt niet tot wettelijke consequenties. Indien er zorgvuldig gehandeld wordt, worden er geen beschermde grondgebonden zoogdieren en amfibieën gedood en leidt tot uitvoering van de voorgenomen activiteiten niet tot overtreding van een verbodsbepaling. Er hoeft geen nader onderzoek uitgevoerd te worden en er hoeft geen Omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit aangevraagd te worden om de voorgenomen activiteiten uit te mogen voeren in het kader van de Omgevingswet.

Conclusie

Het aspect ecologie vormt geen belemmering voor de uitvoering van het initiatief.

3.2.11 Verkeer

Algemeen

Bij ruimtelijke plannen moet worden aangetoond dat de ontwikkeling geen negatieve gevolgen heeft voor de verkeer- en parkeersituatie ter plaatse.

Toetsing

Verkeer

De zonnetuin, dagrecreatie en containers ten behoeve van accu's voor energieopslag zorgen niet voor een toename van het aantal verkeersbewegingen van en naar het besluitgebied. De zonnetuin en het dagrecreatieterrein worden ontsloten via het recreatiepark.

Parkeren

Met het initiatief is geen sprake van een ontwikkeling met een parkeerbehoefte. Er is wel sprake van een uitbreiding van het recreatieterrein. Hierbij is geen extra parkeerbehoefte gemoeid aangezien de bezoekers op het recreatiepark kunnen parkeren.

Conclusie

De aspecten verkeer en parkeren vormen geen belemmering voor de uitvoering van het initiatief.

3.2.12 Economisch

Met het initiatief zijn geen kosten voor de gemeente gemoeid, anders dan kosten die op basis van de gemeentelijke legesverordening in rekening zullen worden gebracht. Daarnaast wordt met de initiatiefnemer een planschade overeenkomst gesloten, teneinde eventuele kosten voor de gemeente te kunnen verhalen op initiatiefnemer. Het initiatief betreft geen ontwikkeling die exploitatieplanplichtig is.

3.2.13 Participatie

Omwonenden zijn geïnformeerd middels een informatiemiddag in september 2023. Hierbij is informatie verstrekt over de zonnetuin. Er is toelichting gegeven door de ontwikkelaar, algemeen directeur en de procesmanager. De buurt gaf voornamelijk feedback over het recreatiepark en niet over de zonnetuin. Het verslag van de informatiemiddag is opgenomen in Bijlage 7.

Hoofdstuk4   Conclusie

In voorgaande hoofdstukken is het beoogde initiatief van een zonnetuin, dagrecreatieterrein, twee containers ten behoeve van accu's voor energieopslag en een daarbij behorend transformatorstation besproken. Het voornemen bestaat om de functies tijdelijk te gebruiken (maximaal 25 jaar). In voorliggende ruimtelijke onderbouwing is een toets naar relevante beleids-, milieu- en omgevingsaspecten uitgevoerd. In dit hoofdstuk worden hier de voornaamste conclusies uit getrokken.

De aanleg van de zonnetuin, een dagrecreatieterrein en containers is onderdeel van de herontwikkeling van camping Het Berkenven tot Recreatiepark De Oude Venen. De herontwikkeling van het recreatiepark zal voor een kwaliteitsimpuls ter plaatse zorgen en voor een verbetering van het toeristisch-recreatieve aanbod in de gemeente Tubbergen. De zonnetuin wordt gerealiseerd ten behoeve van duurzame energieopwekking van het recreatiepark. Er is geen sprake van bedrijfsmatige exploitatie, maar alleen opwekking ten behoeve van de eigen energievoorziening. Deze eigen energievoorziening is ook noodzakelijk omdat er geen capaciteit is om het recreatiepark aan te sluiten op het energienet. Terugleveren aan het energienet is niet mogelijk.

Het initiatief wordt landschappelijk ingepast, waarbij de bestaande waarden en structuren uit de omgeving zijn gebruikt. De aanwezige en omliggende houtsingels worden doorgetrokken en/of aangeheeld. De bestaande kavelstructuur is in het ontwerp behouden en af te lezen in het landschap. Tussen de panelen is ruimte voor wilde bloemenmengsel met een extensief maaibeleid. Dit heeft een positief effect op de biodiversiteit. Het landschappelijke inpassingsplan zal als voorwaarde aan de omgevingsvergunning worden verbonden.

Verder blijkt uit de toetsing aan de verschillende milieu- en haalbaarheidsaspecten dat er voldaan wordt aan de wet- en regelgeving voor wat betreft de diverse aspecten en er geen nadelige effecten op de bestaande situatie in en in de omgeving van het besluitgebied te verwachten zijn.

Er worden voorschriften verbonden aan de vergunning die zien op de landschappelijke inpassing en dat na afloop van de 25 jaar de bouwwerken worden verwijderd en het gebruik wordt gestaakt dan wel in overeenstemming zijn met het dan geldende planologisch regime.

